

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

8. út. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-út.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 960 Lel.

Fél évre ... 180 Lel.

Negyed évre ... 90 Lel.

Havonta ... 30 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A szeretet jegyében.

Millió karácsonyi kis gyertyának fénye áraszt ma este meleg sugarat görög keleti polgártársaink Karácsonyestéje körül, épen úgy, mint ahogy két héttel ezelőtt a római katolikusok karácsonyi ünnepén szerte a világon a szeretet fényét szórták az ünnepi fákön kigyulladt lángok. A román karácsony és a román újév ünnepe következik. Ezek azok a napok, amelyben munka helyett a pihenés áldozati tüze gyúlt a vallásnak. Az „ora et labora” helyett ezeken a napokban csak az imádkozás marad meg és még ezen felül is marad az ország intézőinek annyi pihenője, hogy államférfiúi szemekkel a múltba és államférfiúi képességeikkel a jövőbe építsék meg azokat a hidakat, amelyeken a múlt hibáit átvélni és a jövő alapköveit felrakni lehet.

Ez az ország a tejnek és méznek Kánaánja és ennek a Kánaánnak eljövendő sorsán gondolkodni és meditatálni bő ideje nyílik most azoknak, akik az ország kormányrudját tartják kezükben. Hogy van az, hogy Kánaán, a melyben sok a tej és a méz még mindig nem a legerősebb és gazdaságilag a legelső állam a világnak? A készkedő politikai és gazdasági konszolidáció nyilván azokra a széles és súlyos ellentétekre vezethető vissza, amely a román pártokat elválasztja egymástól. Ezek a gyakran szélsőséggig kilengő párteltérések most a karácsony ünnepén olvadjanak össze egy békés harmoniában, a mely nemcsak pillanatokig tart, hanem ráülti belyegét az államélet elkövetkező jövődjére is. Ez az a szeretet, amelyet Krisztus hirdetett és amely arra kell, hogy indítsa a magyar sors legfelsőbb román intézőit is, hogy nemzeti-ségi kisebbség minden jogát érvényesíthessük, ez az a szeretet, amelyen belül el kell simulnia a felekezetek és a fajok közötti el-

Bennünket nemcsak karácsonykor, vagy újévkor, de hétköznap is figyel a külföld és ránk való figyelmében értékeli a pénzünket is. A román leunak ma egyenértékűnek kellene lenni a svájci frankkal. A gazdasági kérdések egész tömkelege vár megoldásra a jövő esztendőben, és kétségtelen, hogy

minden megoldást csak ennek a karácsonyi szeretetnek a jegyében lehet végrehajtani. El kell érni okos gazdasági politikával azt, hogy az államháztartás gazdája a leu értékét magasabbra emelje, hisz a sors mértéktelen szeretetet pazarolt erre a földre, belsejében a legértékesebb érceket rejtette el, bányái, kohói és nyers-terményei bőségesen fedezik azt a valutát, amelynek gazdaságos javításában ha a svájci frankot nem is, de az olasz lírát meg lehet közelíteni. A lelkeken és a cselekedetekon legyen urrá ma a béke, a nagy Pax és ezúttal a lelkek és a cselekedetek ne legyenek hűtlenek hozzá. Ez a szeretet ne csak az ünnep idejére tartson, de sugározza be ennek az egész országnak a jövőjét.

Római karácsony ünnepe éppen úgy szimbóluma a szeretetnek, mint a katolikus karácsony. A tisztafényű és ünnepi levegője este egyformán árasztja sugarait ennek az országnak minden nemzetiségére, felekezetére, fajfajára és polgárára, mert a szeretet nem ismer határokat, a szeretetnek nincsenek korlátai. S az ünnep napjain ráhull a fátyol azokra a lelkekre, amelyek hisznek a jövőben, a királyi trónról a Koldusig mindenkire betakar a remény eny-

he selyme. Az ország intézői pihenőjük alatt olyan tervekkel, olyan gondolatokkal foglalkozhatnak, amelyek a szeretet ünnepe után következő ujesztendőben nemcsak új esztendőt, de új írá-

nyokat, új akaratot és új célokat jelentene Románia jövőjére nézve. Az államélet biztos bázisa ragyogjon föl a jövődjé új esztendő sugaraiban fűrössze fényesre Kánaán boldogságát.

Franciaország katonai készülődése.

(Komoly a helyzet. — Lemond a német kormány.)

Páris. A Journalnak jelentik Mainzból: A párisi konferencia alatt a háborús időkben szokásos rendszabályokat alkalmazták. Mi helyt a konferencia felbeszakitásának híre megérkezett, a főhadiszállás a csapatokat készenlétbe helyezte és a szabadságos katonákat visszahívta.

Páris. A nemzetközi helyzetet a mértékadó tényezők igen komolynak mondják. Franciaország már a legközelebbi napokban életbelépteti a szankciót. Ma kimondja a jóváhagyást bizottság Németország mulasztását a szénszállításokban. Ezen az ülésen részvesz Bradbury angol delegátus is. Francia körökben az a meggyőződés, hogy Bradbury a francia ja vaslat ellen szavaz.

Berlin. Ideérkezett hír szerint Anglia tiltakozni fog a szénszálli-

tás mulasztásának megállapítása ellen, viszont Franciaország, Olaszország és Belgium a megállapítás mellett lesznek. Ha a franciák bevonulnak a Ruhr-vidékre a német kormány tiltakozni fog a versailles-i szerződés megsértése miatt azoknál a kormányoknál, amelyek a szerződést aláírták. Ebben az esetben Németország a szerződés megszegésére hivatkozva az összes további fizetéseket beszünteti. — Felmerült az a kívánság politikai körökben, hogy a Cuno-kormány tiltakozása jeléül Franciaország szerződészegése ellen azonnal mondjon le. A kormány befolyásos tagjainak azonban az a véleménye, hogy a kormánynak helyén kell maradnia és az egész német népet egységesse kovácsolja össze.

Hol született Petőfi?

Irta: Zoltán János.

Félegyházán. Szabadszálláson és Kecskeméten kívül még vagy öt helység követelte Petőfi Sándort a maga szülőtte gyermekének. Holott a hallhatatlan költő, amíg élt, soha és sehol nem mondotta, hogy ő az érte most oly hévvel és makacsul versengő városok valamelyikében született volna. Ellenkezőleg, a budapesti Petőfi-házban őrzött irások dokumentumok tanúsága szerint Petőfi mindig és minden alkalommal, így a soproni cs. kir. 48-ik gyalogezred katonájává történt felavatásakor is önmaga diktálta protokollumba, hogy — Kiskőrösön született.

Érthető, hogy a költő szülőhelyét illető nagy-nagy dicsőségért annyi város népe vetekedik egymással, az az állítás azonban, hogy Petőfi Sándor 1823. január 1-én Félegyházán született volna s Kiskőrösre csupán keresztelni vitték el még ugyanazon a napon: naiv és fantasztikus kitalálás. Mert — figyelembe sem véve a közhírelű okmányok egész seregét, melyek egytől-egyig Kiskőrös mellett szólnak — ki hinné el vajjon, hogy egy ujszü-

lött gyermeket, télvíz idején, világ-rajtjé után tüstént kocsi-tergyenek s Félegyházáról 60—70 kilométernyi távolságra, Kiskőrösre vigyének csak azért, hogy az ártatlan csepp-séget még ugyanaznap ott kereszteljék meg! A kis Petrovics Sándor, akiből később a nagy Petőfi lett s kinek lángszelleme még ma, száz év után is káprázatos ragyogásban tartja a magyar égboltozatot, nem Félegyházán, hanem Kiskőrösön látta meg először a napvilágot 1822. december 31-én. Ezt a történelmi tényt igazolja az alább közölt okmány is, mely ezúttal először kerül a nagy nyilvánosság elé.

„Tanuzási jegyzőkönyv.

Felvétel Szegeden, 1872. október hónap 11-én törvényszéki 10381/872. szám alatt kelt végzés folytán.

Beidézett tanu Hauser Rebeka özvegy Hauser Farkasné asszony mindenekelőtt figyelmeztetett, hogy a kérdésekre tiszta lelkiismerete, tudomása, tapasztalata szerint a valót, igazságot adja elő, mert tanuvallo-mására megesküdni kell. Tanu Hauser Rebeka született Rosenfeld, Hauser Farkas kiskőrösi volt lakos özvegye — Izraelit — 70 éves, jelenleg szegedi 17 év óta lakos — ma-

gánzó — semmi rokonságban, vagy ellenségeskedésben a kiskőrösi Petrovits családdal nincs, a tanuzásból sem kára, sem haszna, a tanuzásra utasítva, reábeszélve nincs, és ezért a vallomásért semmi sem ígértetett, ugy nem is adatott. A kiskőrösi kir. Tettes írásbíróság által f. évi sept. hó 14-én 1703. ikt. sz. alatt tett megkereséshez mellékelt kérdőpontokra következőleg teszi vallomását: különösen miután az 1, 2, 3, 4, 5, 6-ik kérdőpontok az általános tanuzási kérdéseket tartalmazzák és azokra már fentebb megfelelt volna, — a

7-ik kérdésre vallja: Ösmertem igenis a kiskőrösi Petrovits Istványt és nejét Hrusz Máriát, kikkel egy udvarba laktam. Petrovits Istvánnak mézszárszéke volt árendába ugyanazon házba, hol ő és én is laktam vele egy időben vagy 7—8 évig és így igen jól ösmertem a Petrovits István családot, ezen ház akkor is, most is a Nagy Vendégfogadó-féle ház a nagy piacon.

8. Mint mondtam Kiskőrösön a piacon levő Nagy Vendégfogadó Házban lakott Petrovits István családjával és pedig az első kaputól balra az uczára egy szobából, egy kamrából és konyhából állott lakása. Nevezett Petrovits István ca-

Az aradi rendőrprefekturára ma délelőtt egy Gráz melletti kis községből, Freihübelből igen érdekes levél érkezett, amelyet Winter Ádám, a község lelkésze adott fel. A lelkész egy család megbízásából kereste fel levelével a rendőrprefekturát és a levélhez egy újságközleményt mellékelte, amely egy állítólag Aradon történt borzalmas családirtásról szól. A lap szerint egy Freihübelből ideköltözött apa megmérgezte öt gyermekét, agyonlőtte feleségét és azután öngyilkosságot követett el. Az aradi rendőrprefektura levélben értesítette Winter Ádám lelkészt, hogy a borzalmas családirtás hírlapi kacsa, mert az illető család a legnagyobb boldogságban és egészségben él Aradon.

Fogságban a tanító gyilkosa.

(A vádtanács kevesli a kauciót.)

Ma délelőtt ült össze az aradi törvényszék vádtanácsa, hogy Flocos Péter nagylaki gazdálkodó szabadonbocsátása ügyében döntsön. Mint az Aradi Közlöny megírta, Flocos Pétert tegnap szállították be az aradi ügyészség fogházába, ahol előzetes letartóztatásba helyezték és a gazdálkodó védőügyvédje, dr. Lutai Kornél még a tegnapi nap folyamán 60.000 lei kaució ellenében kérvényezte védencének szabadonbocsátását. A vádtanács előtt Nyékhegyi Lóthár táblabíró referált a nagylaki tanítógyilkosságról és az ügyvéd kérelméről. A vádtanács rövid tárgyalás után elutasító határozatot hozott. Flocos Pétert egyelőre nem bocsátják szabadon, mert még nem fejezték be a kihallgatását. A vádtanács a felajánlott kauciót is keveselte. Lutai Kornél dr. ügyvéd az ünnepük után újabb kérvényben kérelmezi védence szabadonbocsátását és ebben magasabb kauciót, 100—120.000 leit ajánl fel biztosítékul.

Háztulajdonosnak nem kell lakásigazolvány.

(Engedély nélkül beköltözhetik saját házába.)

Az aradi törvényszék érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott. Egy ügyből kifolyólag kimondta a bíróság, hogy a háztulajdonos minden engedély nélkül beköltözhetik a saját házában megüresedett lakásba, mert a lakásigazolvány kötelezettség csak a lakókra vonatkozik. A Szél-utca 9. számú háznak Kompass József aradi iparos a tulajdonosa. Amikor ebben a házban egy többszobás lakás megüresedett, a háztulajdonos, aki nem lakott a saját házában, beköltözött a lakásba, anélkül, hogy ezt a körülményt a lakáshivatalnak bejelentette volna. A lakáshivatal, aki nem akceptálta a háztulajdonos eljárását, öt-ezer lei pénzbüntetésre ítélte Kompass és arra kötelezte, hogy a lakást üresítse ki. Az ügy feleb-bezés folytán a törvényszék elé került, ahol Zeiner Gusztáv dr. ügyvéd képviselte a háztulajdonost, aki azt vitatta, hogy a háztulajdonosnak nem kell igazolvány. Teljesen elég, ha egyszerű bejelentést intéz a lakáshivatalhoz arról a körülményről, hogy a házban megüresedett lakást elfoglalta.

A törvényszék, amely Kovács József táblabíró elnöke mellett tárgyal, hosszabb tanácskozás után kibírdette ítéletét, amely teljes egészében elfogadta a háztulajdonos ügyvédjének álláspontját és kimondotta, hogy a háztulajdonos minden engedély nélkül elfoglalhatja a házában megüresedett lakást, mert lakásigazolványt csak lakásbérlőnek lehet kiadni. A lakáshivatal hatásköre csakis a bérbeadott lakásokra terjed ki, olyan esetekre, amelyekben a bérbeadó és a bérlő szerződéses viszonyban állnak egymással. A háztulajdonos által igénybevett lakást nem lehet bérelt lakásnak

tekinteni, mert hisz a háztulajdonos nem fog saját magával szerződést kötni. Ezért a lakáshivatal hatásköre és a lakásigazolvány.

Románia a középeurópai forgalomban.

(Közvetlen forgalom az utódállamokon keresztül — Drezdában rendezték a vasuti közlekedést.)

Az utódállamok Kormánydelegátusai karácsony hetében közlekedésügyi konferenciát tartottak Drezdában. A drezdai konferencia határozatait egyaránt élénk érdek lődéssel várták Romániában, Magyarországon, Ausztriában és Németországban, mivel a konferencián arról volt szó, hogy a közvetlen forgalmat hogyan és milyen feltételek mellett lehet megindítani. A drezdai konferencia három bizottságban tárgyalt és sikerült megállapodásra jutnia a közvetlen forgalom tekintetében.

Az elhatározások szerint: a Németország és Románia között a közvetlen forgalom megindulhat Lengyelországon, Csehországon, Ausztrián és Magyarországon keresztül. Csehország és Románia között megindulhat a közvetlen forgalom Lengyelországon Ausztrián és Magyarországon át. — Ausztria és Románia között megindulhat a közvetlen forgalom Csehországon, Lengyelországon és Magyarországon keresztül.

Egyelőre itt csak az áruforgalomról van szó és arról, hogy a rendelkezésre álló és nyitva levő vasuti vonalakon indul meg ez a közvetlen forgalom. Ezekről a vo-

kényszere nem terjed ki a háztulajdonosokra. A törvényszék egyben törölte a Kompass terhére ki-vetett ötezer leies birságot.

nalakon eddig sem szünetelt a forgalom, de nem volt, nem lehetett ez a forgalom közvetlen, mert minden határállomáson újból kellett az árut föladni. A drezdai megállapodások értelmében közvetlen nemzetközi fuvarlevelekkel lehet az áruforgalmat lebonyolítani, tehát az újból való feladás a határállomásokon fölöslegessé válik. Igen természetes, hogy ezek a megállapodások, melyeknek még számos részletes feltételei vannak csak akkor juthatnak érvényesülésre, ha azt minden érdekelt állam kormánya ratifikálja; de viszont bizonyos az is, hogy ma már minden itt említett ország közgazdasági helyzete súlyosan érzi a közvetlen forgalom hiányát, hogy ezeknek a megállapodásoknak az elfogadásával minden országban sietni fognak.

Ezért lehet remény arra, hogy a drezdai egyezmény alapján most már hamarosan megindulhat a fentebb elsorolt három relációban a közvetlen nemzetközi áruforgalom. A díjszabások kérdésében az volt a megállapodás, hogy minden vasutvonal rendes díjszabása érvényesül az elszámolásokban. E tekintetben tehát az egyenlő eljárás elve érvényesült.

Fontos politikai tárgyalások Budapesten

(Nincs kormányválság. — A kormány tájékoztatta a helyzetről az ellenzéki vezéreket.)

Budapest. Pénteken gróf Bethlen István miniszterelnök megbeszélésre hívott össze több ellenzéki politikust. A megbeszélésen megjeletek Bethlen miniszterelnök, Valkó Lajos kereskedelmi, Kállay Tibor pénzügyi, Belitska Sándor honvédelmi, és Daruváry Géza igazságügyminiszterek, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, Ugron Gábor, gróf Zichy János és Szilágyi Lajos. A konferencia kora délelőttől délután két óráig tartott. A szigorúan bizalmas jellegű értekezletről csupán annyi került nyilvánosságra, hogy egy gazdasági kezdeményezésről van szó, amelynek sikere alkalmas lesz arra, hogy egy fontos kérdésben általános megnyugvást szerezzen. Tárgyalták a megbeszélésen az ipari termelés fokozásának kérdését is. Az értekezleten résztvettek közlései szerint a kormány bizalmas információkat nyújtott az ellenzék vezetőinek, ami külföldön már régen szokásban van. A felvilágosítások a jóváhagyással összefüggő gazdasági kérdésekre vonatkoztak. A miniszterelnök információi alapján beható eszmecsere fejlődött ki. A megbeszélések után az ellenzéki vezetők kijelentették, hogy azok a felvilágosítások, amelyeket a kormány nyújtott nekik, kedvező benyomást keltett bennük. Pénte-

ken este azután minisztertanács volt.

A baloldali lapok megemlítik, hogy feltűnő az, hogy a tanácskozássra csak a felsorolt pártvezéreket hívták meg, míg Vázsonyi Vilmost, Rassay Károlyt és a szociáldemokratákat nem. A liberális sajtó azonban megállapítja, hogy kiderült, hogy a meghívások összeállításában nem volt semmi célzatosság. A kormány azért szemelte ki meghívásra éppen ezeket a politikusokat, mert a mostani helyzetben őket véli alkalmasnak arra, hogy a hétfőn meginduló parlamenti kampány előtt bizonyos bizalmas természetű kérdésekről informálják a baloldali képviselőket. Különben valószínűnek látszik az is, hogy a kormány csoportonként a baloldali ellenzék többi vezető tagjait is hasonló módon tájékoztatni fogja. Gróf Apponyi Albert kijelentette, hogy ami most történt, az nagyon egyszerű és természetes dolog. Szerinte a miniszterelnöknek már régebben meg kellett volna tennie azt, hogy az általános helyzetről tájékoztassa az ellenzéki férfiakat, amint most megtette. Hisz, hogy ezt a kormány a jövőben is meg fogja ismételni. A kormány felvilágosításai reá nézve megnyugtatóak voltak. Ugron Gábor azt mondotta a hirlap-

íróknak, hogy a konferencián az általános helyzet, pénzügyi és kereskedelmi kérdések kerültek szőnyegre. Meghallgatták a kormány tagjainak felvilágosításait és azokhoz hozzáfűzték a maguk megjegyzéseit. Végeredményben ő is megnyugtató impressziókkal távozott. Szilágyi Lajos is hasonlóképpen nyilatkozott a konferenciáról.

A kormányhoz közelálló lapok közül a Budapesti Hírlap a konferenciához azt fűzi, hogy az ellenzéki vezérférfiak nyilatkozatából kitűnik, hogy Bethlen kijelentései teljesen megnyugtatták őket. A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy ezzel azután egyszersmindenkorra végük szakad a rémhíreszteléseknek, amelyek következtében a kormányválság, a pénzügyi és illymódon gazdasági bizonytalanság érzését akarták belevinni a köztudatba. Megállapítja, hogy kormányválság nincsen és mindazokban a kérdésekben, amelyek összefüggnek az ország külpolitikájával, teljes az összhang a kormány és az ellenzék között. A Szózat ugyancsak erőiesen cáfolja a kormány átalakításáról szóló híreszteléseket. A keresztény ellenzék lapjai közül a Magyarországi azt a megjegyzést teszi, hogy abból a körülményből, hogy a pártközi tárgyaláson sem az ellenzék liberális árnvalatának, sem pedig a szociálisták képviselői nem vettek részt, némelyek azt a véleményre merítették, hogy a kormány a baloldali pártok kirekesztésével közeledni óhajt a pártok-kivüliekhez és a keresztény ellenzékhez. Értesülése szerint nagyon vérmes következtetéseket fűznek a tanácskozáshoz azok, akik azt gondolják, hogy komoly elvi közeledés történt a kormány és a keresztény ellenzék között. A baloldali lapok felelevenítik a koalíciós Kormányról elterjedt híreszteléseket, de hangsúlyozzák ezeknek valószínűtlenségét. Kiemelik, hogy illetékes helyen megcáfolták ezt a felbukkant mende-mondát. Párisban bizonyára közölték volna a magyar kormány delegátusával, hogy az antant kíváncsának tartaná a jóvátétellel kapcsolatosan, hogy Magyarországon koalíciós Kormány alakuljon az összes pártok képviselőiből, mert az antantnak az az álláspontja, hogy csak ilyen kormány vezetheti ki az országot a mostani belpolitikai válságból. Hír szerint a nemzetgyűlés hétfői megnyitó ülésén több ellenzéki politikus szólal fel, köztük Andrássy is.

Seypel Budapesten

(Az osztrák kancellár fontos tárgyalásai.)

Budapest. Seypel osztrák kancellár Grünberger külügyminiszter kíséretében ma délután Budapestre érkezett. Gróf Bethlen István miniszterelnök a venlégek tiszteletére estélyt ad. Vasárnap a miniszterelnökségen és a külügyminiszteriumban tárgyalások lesznek. Délben Horthy Miklós kormányzó Seypelt és Grünbergert együttes kihallgatáson fogadja. Daruváry Géza külügyminiszternél villásreggelire, a kormányzónál pedig ebédre hivatalosak az osztrák vendégek, akik hétfőn délután visszautaznak Bécsbe.

Bécs. Az osztrák nemzetgyű-

lés külügyi bizottságát Seypel tájékoztatta budapesti útjáról és a tanácskozási anyagáról. Mindezen előtt előzetes tanácskozást folytat a döntőbírói szerződés megkötéséről, továbbá a függő kérdések, köztük az új kereskedelmi szerződés megkötéséről.

Kötelező ünnepek.

Bucurest. A kormány megbízásából Marzescu miniszter elnöklete alatt bizottság foglalkozik a kötelező ünnepek és munkaszünet megállapításával. A bizottság már meg is állapította a kötelező ünnepek és munkaszünet napjait. A vasárnapokon kívül kilenc ilyen nap lesz. Ezek közé fognak tartozni a karácsony és húsvét két első napja. Lesz egy nemzeti ünnep, valószínűleg a hősök emlékének ünnepe. A többi négy napi ünnep szintén vallásos jellegű lesz és az egyházi hatóságok fogják ki választani. Vasárnapokon és a kilenc kötelező ünnepen a munkaszünet is kötelező. Ezekben a napokon csak azoknál a vállalatoknál folyhat a munka, amelyek közhasznú jelleggel bírnak, vagyis, a melyeknél csak az általános közérdekű veszélyeztetésével lehetne a munkát megakasztani. Mindezt a román gör. kel. vallás szempontjából történik. Az országban levő többi hitfelekezetek szintén jogosítva vannak a fennebbi száma kötelező, munkaszünettel kapcsolatos ünnepet állapítani maguknak. A bizottság határozatait rövidesen kormányjövahagyás alá kerülnek.

Tilos az ótóra tea

(Berlin megrendszabályozza a mulatozókat.)

Berlin. Az osztrák főváros lezülése után a siberiek és egyéb kétéltűek Berlinre vetették magukat, ahol a régi recept szerint, de még nagyobb dimenziókban éltek világukat és mindent, ami jó és drága, maguknak foglaltak le. A berlini rendőrség természetesen rossz szemmel nézi ezt a tombolást, amelyet ezek az idegenek véghez visznek és igyekeznek gátat vetni a könnyen keresett pénz örvényeinek. Rengeteg táncokál létesült az utóbbi időben a német fővárosban, ezek igen sokat keresnek, de egzisztenciájukat állandóan veszélyezteti a rendőrség szigorja. A rendőrség szigorúan közhírré tette, hogy több engedélyt nem adnak ki barok részére, mert ezek veszélyeztetik az állam gazdasági helyzetét és komolyságát. Ezenkívül január 15-től betiltja a kávéházakban, barokban és egyéb hasonló helyeken a szokásos délutáni ótóra teát. A táncot ezentúl csak este 9 órakor szabad kezdeni. Ez az intézkedés érzékenyen érinti a könnyelműség melegágyainak tulajdonosait és a siber-gavalléroknak sem lesz módjukban meghosszabbítani az éjszákát azzal, hogy korábban kezdik a mulatást.

A morfium áldozata.

(Tolvajja szállt, hogy szenvedélyét kielégíthesse. — Kleptomániával védekező álmérnök.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt Marton Dénes dr. államrendőrségi detektív lakására becsöngetett egy magas, tartarcu választékosan öltözött fiatalember és bemutatkozott dr. Martonnénak:

— Kászonyi-Szolga Gábor bányamérnök vagyok. A kedves férjét keresem.

Dr. Martonné a jömegjelenésű fiatalembert bevezette a szobába és megkérte, hogy foglaljon helyet addig, amíg férjét a szomszéd szobából behívja. A bányamérnök ezután bemutatkozott Marton Dénes dr.-nak és hosszabb mesébe kezdett. Elmondotta, hogy nem régen jött Erdélyből és egy szolgabírótól levelet hozott a detektívnek. A detektív azonban gyanúsra találta az előadást, mert ő a megnevezett szolgabírótól egyáltalában nem várt levelet és még gyanúsabbá tette magát a fiatalember azzal, hogy csak azért jött el érdeklődni, hogy mikor hozhatja el a levelet, amely még a pályaudvaron levő csomagjában van. Amikor látta, hogy meséjét hitetlenül fogadják, rövidesen távozott a lakásból. A detektív is elment hivatalába és mikor délelőtt hazajött, felesége sópáncsodva mesélte el, hogy drága arany karotörőjével együtt, amely ott feküdt a zongorán, eltűnt. A detektív azonnal tisztában volt vele, hogy a tolvaj nem lehetett más, mint az a fiatalember, aki a szokatlan ürüggyel furakodott be a lakásba. Rögtön jelentést tett az esetről a rendőrségen. ahol Nemes Sándor főcsoportjából a bizalmi lopások nyomozói kezdték meg a kutatást. Hain Péter detektívfelügyelő csoportjához napról-napra érkeztek az újabb följelentések arról, hogy egy fiatalember a város különböző részein ismeretlenül becsönget a lakásokba és az ajtón levő névjegy után az ott lakókat keresi. Ha odahaza találja a házbelleket, majdnem mindig azt a mesét adja elő, hogy megszállt területéről levelet hozott és azt kérde, mikor küldheti azt el. Mindenütt, ahol néhány percig magára maradt, a keze ügyébe eső többé-kevésbé értékes tárgyakat zsebre vágta.

A följelentések több esetben elmondották, hogy amikor nem voltak a házbellek odahaza, a jömegjelenésű fiatalember a cselédleányok előtt mérnöknek mutatkozott be, erre ők bevezették a szobába. Egy helyen a cselédleány nem akarta egyedül hagyni a szobában, mire ő vizet kért, megmagyarázva, hogy heringet evett uzsonnára. A cselédleány hozta is a vizet, de Kászonyi-Szolga nemsokára ismét megszomjazott és mert a második pohár vizet sem oltotta, a szomszédját maga

ment ki a konyhába a vízvezeték csaphoz. Midőn elment, észrevették, hogy a konyhából eltűnt az ébresztőóra. Kászonyi-Szolga Gábor, aki ellen mintegy husz följelentés érkezett, kutatni kezdte a detektívek és rájöttek, hogy a legkülönbözőbb kis szállodákban van bejelentve és ugyiszólván minden nap lakást változtat.

Tegnap délután Marton Dénes dr. detektív villamoson utazott a Zsigmond-utcában. Az ablakon ki nézve, megpillantotta az utcán mult heti látogatóját. Leugrott a kocsiról és igazolta magát, majd felszóltotta a fiatalembert, hogy kövesse az őrszobára. Kászonyi, aki magát tartalékos főhadnagynak mondotta, hangos patáliát csapott az utcán és menekülni próbált a detektív elől, aki azonban előállította őt az őrszobára. Csakhamar a főkapitányságra került, ahol elsősorban megállapították, hogy a székesfehérvári törvényszék kétféle sikkasztás miatt körözi a budapesti katonai bíróság pedig szökés és sikkasztás miatt ítélte el.

A fiatalember egészen megtört a főkapitányságon. Azt állította, hogy másfél hónappal ezelőtt érkezett megszállt területre, a honnan szöknie kellett, mert besorozták katonának. Katonakorában egy főhadnagy barátja nagyon rászoktatta a morfiumra és anélkül most nem tud élni. Azt hangoztatja, hogy azért követte el a lopásokat, hogy most, amikor állás nékül ténfereg Budapestben, morfiumot vehessen magának. Nap-nap után a város legkülönbözőbb helyein kopogtatott be teljesen idegen lakásokba és majd nem mindenütt sikerült egyet-mást lopnia. Leggyakrabban fülbevalókat, aranyórákat és más apró értékű tárgyakat lopott, amelyeket azonnal értékesített. Ezeket a tárgyakat a Hain-detektív-csoport az orgazdaktól most szedi össze.

Kászonyi-Szolga Gábor, aki egyáltalában nem emlékezik arra, hogy hány esetben követett el ilyen lopást, mai kihallgatása alkalmával beismerte, hogy nem bányamérnök, csupán hangzatos cím kedvéért mutatkozott be mérnöknek, mert így mindenütt nagy előzékenységgel fogadták. Bevallotta azután azt is, hogy megszállt területéről is azért szökött meg, mert ott városról-városra járva, hasonló trükkkel számos lopást követett el. Elmondta, hogy jó családból származik és nyolc gimnáziumot végzett. Vallomása során szinte tudományos képzettséggel magyarázza azt, hogy ő csak lélektani uton tudja megérteni, miért követte el a lopásokat és arról igyekszik meggyőzni a rendőrséget, hogy kleptomániás. De éppen ez a szakszerű emlékezés dönti meg ezt a föltevést. Kászonyi-Szolga Gábor a rendőrség letartóztatva.

— Székrekedés. A Budapest-jobbparti közokmányokban szerzett orvosi tapasztalatok igazolják, hogy a FERENC JÓZSEF keserűvíz gyomorbajok, emésztésizavarok, fejfájás és szédülés eseteiben is kitűnő szolgálatot tesz.

Az első oltások.

(Érdekességek Pasteur-ról.)

Pasteur Louis születésének századik évfordulója alkalmából a lapok sok érdekes részletet ujtának föl a világ egyik legkimagaslóbb tudósának és a szenvedő emberiség legnagyobb jóltevőjének szerénységéről és arról a küzdelemről, melyet korszakalkotó felfedezésének a gyakorlati életben való alkalmazása dolgából önmagával vívott. Pasteur ugyanis nem volt orvos, tanár volt és kémikus. A Sorbonne tanára volt már, világhírű vegyész, amikor még Pasteur még mindig kísérletezett és nem merie tanulmányának eredményeit a gyakorlatban is érvényesíteni. Százszor és ezerszer oltott be veszettség ellen kutyákat, amelyeket mind meggyógyított és nem mert egyetlen alkalommal sem embereken kísérletezni. Don Pedro, Brazília császára, ekkor levélben fordult hozzá, hogy kutatásait tegye gyakorlativá és Pasteur emígy válaszolt: "A kutyákon tett sokezer kísérlet után is úgy érzem, hogy kezem reszkethetne, ha embereken kellene kísérleteznem". — Állhatatossága azonban megtörtött, amikor egy délelőttön látogatást tett a párisi egyetem orvosi fakultásán, amelynek laboratóriumában szintén gyakran kísérletezett. Valamelyik elzászi faluból egy kilencéves gyermeket hozott oda az édesanyja, a kis Meister Józsefet, akit a falubeli veszett kutya fizetnégy helyen megmárt. A kétségbeesett anyát valaki figyelmeztette arra, hogy gyermekét egyedül Pasteur tudná meggyógyítani.

— En nem vagyok orvos — mondotta Pasteur — tanár vagyok és nem gyógyíthatok.

Az orvosi kar dékánja ekkor közbelépett és 1885 július hatodikán a kilencéves Meister Józsefet a veszett kutyák szérumával beoltotta Pasteur. Meister József meggyógyult és ezzel a tudomány döntő diadalt aratott az eddig gyógyíthatatlannak hitt betegség fölött. A következő napon egy Jupille nevű pásztorgyereken folytatta kísérletét Pasteur és ez a kis fiú is meggyógyult, hogy halálból azután soha többé nem hagyja el Pasteurt. A francia kormány pár hónap alatt megteremtette a Pasteur-intézetet, a melynek minden páriját a világon a halhatatlan tudósról nevezték el. Egy párisi újság körkérdest intézett olvasóihoz: ki volt eddig Franciaország legnagyobb embere és az ötven ezer szavazat közül a legtöbbet Pasteur kapta, megelőzve a francia nép ítéletében még Napóleont is. De a tudós Pasteur művész is volt, határozott tehetség, akinek néhány arcképe tökéletes mestermű s aki a hátrahagyott naplójegyzeteiben a legkitűnőbb esztétikusok egyikének is bizonyult.

Kitüntetett aradi csendőrök.

(Királyi elismerés a tüzoltóparancsnoknak.)

A január 2-iki Monitorul Oficial a következő újabb aradi vonatkozású királyi kitüntetéseket közli: Szolgálati érdemkereszt első osztályát kapták: Grigora Mihály pécskai vasúti rendőrtiszt, Petcu Aurél fenlaki községi jegyző.

A szolgálati érdemérem első osztályát kapták: Bratescu D. Zenov sziguranca tisztviselő, Sabau Karácsony aradi alispáni irodaigazgató, Henger Kornél aradi prefekturai iktató, Radu Vasile, Iliescu Vasile, Novac Traian, Popa Petru, Marta Ilie, Teodor Nicolae, Nita Florica, Mladui Emanoil, Sicoiu Nicolae, Suma Ilie Stupan Nicolae, Arnautu Nicolae, Popa Vasile, Ruda Adam, Petca Adronie, Mates Josif, Pescaru Jon, Ghita Vasile, Mates Teodor, Carmanus Ladislau, Gherasim Vlad, Ciura Josif, Udrea Victor, Gemanaru Adam, Jancu Dumitru, Popescu Nicolae, Rujon Gheorghe Stefan, Belei Petru, Marian Chirior, Theodorescu Gheorghe, Banea Gheorghe, Daraban Vasile, Lungulescu Constantin, Cristea Toma, Dumitrache Constantin, Lupita Jon, Clutitz Marin, az aradi csendőrszázad altisztjei. Mihailovits Gyula tüzoltóparancsnok, Hettmann József Jovin Péter, Morár Miklós, Toma Jon, aradi tüzoltók, Metz Antoniu, Russu György, Pantea Joan, Ardelean Joan, Pastina Petru hivatalszolgák.

Harc a cári koronáért.

(Három trónkövetelő van. — A franciák is támogatják a mozgalmat.)

Budapest. Feltűnést keltő hír érkezett Párisból arról, hogy az orosz monarchisták francia politikusokkal kezdenek újabb tanácskozásokat. Ma már igen befolyásos és mértékadó körök is támogatják az orosz monarchistákat. Eddig csak *Cyrril Viadimirovics* nagyherceg igényeiről számolt be a sajtó. *Cyrril* nagyherceg tényleg a maga részére követeli a trónt. Az orosz monarchisták azonban az ő igényeit nem veszik komolyan. A legkomolyabb pártja *Nikolajevics* nagyhercegnek, a volt fővezérnek van. Az említett trónkövetelőkön kívül azonban egy újabb is jelentkezett *Dimitrij Pavlovics* nagyherceg személyében. A nagyherceg Párisban már több agitációs gyűlést hívott össze, amelyeken francia tiszték is megjelentek. Az orosz monarchistáknak már a szovjet hivatalnokai között is vannak titkos megbízottak. Így például Moszkvában letartóztatták *Valentinovot*, *Csicserin meghitt emberét*, mert bebizonyosodott, hogy összeköttetésben állt a párisi monarchista körökkel. Rigai jelentés szerint az orosz szovjet-diplomácia számos tagja teljesíti a párisi monarchisták részére titkos szolgálatot.

Takuló fotografiák. (Arcképsorozat a régi Aradról.)

Walder Gyula.

Ha ebben a rovatban viruló fotografiákat írnék, kétségtelenül épenugy az első portrém lenne a Walder Gyuláé, mint ahogy elsőnek kellett volna lennie a fakuló fotografiák albumában. Öregségre és fiatalságra nézve is. Mert ha valaki nyolcvan éves, ezt öregnek szokás mondani, még akkor is, ha Jókai kijelentette róla, hogy nem vén. Én azonban gyorsan bebizonyítani szeretném, hogy Jókai régi mondanása épen a Walder Gyulára illik leginkább. Következnek a bizonyítékok:

1. Az Ipar- és Népbank pénztárosa, amikor Walder igazgatósági tagot keresem, ezt mondja:

— Az öreg Walder ur délután fél ötkor jön be a bankba, aláírja a postát, amelyet nélküle nem lehet feladni.

2. Az Ipar- és Népbank vezérigazgatója öt perccel később:

— Walder ur ma nem jön be a bankba, valahova elutazott. Nem azért, mert esik az eső, hanem mert valami más dolga van. Az esőtől és a hótól nem fél, tessék a privátlakására menni.

3. A privátlakás szobalánya harminc perc múlva:

— A nagyságos ur délután nem szokott aludni. Tessék helyet foglalni, mindjárt itt lesz.

Rezumé: Walder Gyula az aradi Ipar- és Népbank igazgatósági tagja nyolcvan éves korában minden nap aláírja a postát, vidáman autózik, nem alszik délután és nem fél a hótól és az esőtől. A nyolcvan éves Walder fiatal ember. Leültet egy kényelmes és jól fűtött szalonban és amikor megtudja, hogy amit mond jegyezni akarom, bevezet a dolgozószobájába, leültet az íróasztalához és megpróbál szerkesztőséget varázsolni körülöttem. Ezeket mondja:

— Aradon három gimnáziumot végeztem. Tizennégy éves koromban Bécsbe kerültem, a reáliskolába iratkoztam át, 1862-ben Drezdába kerültem a technikára, azt jelesen végeztem, a híres szín házépítőnél, Fellnernél praktizáltam Bécsben, hazajöttem, átvetttem az apám fűrészgyárát, eladtam, magánzó lettem és az Első Aradi Takarékpénztár igazgatósági tagja, amint később fölcseréltem az aradi Ipar- és Népbank igazgatósági tagságával. Igazgatósági tagja vagyok a Széchenyi-malomnak, felügyelő bizottsági tagja a vaggongyárnak és a villanygyárnak — ennyi az egész.

Vidáman csillognak a Walder szemei, azt is hozzá teszi még, hogy testileg és szellemileg fiatalabbnak érzi magát, mint valaha. Annyi bizonyos, hogy a legszorgalmasabb igazgatósági tagja a bankjának, szerelmes a bankba és a két fiát is a bank pályára ne-

velte. Az egyik ifjabb Walder Gyula a Pestü Hazának alelnöke és vezérigazgatója, a másik Walder Béla a Földhitelbank igazgatója. Mind a ketten vezető egyéniségek Budapest pénzügyi társadalmának.

— Csak az utolsó hónapokban szomorodtam el. Nyolc hónappal ezelőtt elvesztettem a feleségemet. Ötvenkét esztendőig együtt éltünk a legboldogabb, a legmegértőbb házasságban. Itt van szegény.

Az öreg Walder felmutat a falra, ahol sötét keretben egy sötét ruhás asszony arcképe függ. A nyolcvan éves öreg ur az életnek talán csak ezt az egyetlen hibáját érzi: elment mellőle az asszony, akivel egy fél századot élt le a földi vándorlásban.

(f. t.)

Petőfi-anekdoták.

(A költő rézpitykéje.)

Pápa közelében nagy porcellángyár volt abban az időben, mikor Petőfi ott járt iskolába. Igen sok munkás dolgozott benne szorgalmasan és ügyesen. A kész asztali díszeket, gyertyatartókat, szobrocskákat külön helyen halmozták össze. Egyik felhős, szeles délután *Petőfi* Sándor, *Puzdor* Gyula, *Roboz* István és *Cserna* Károly pápai diákok megnézték ezt a nagy porcellángyárat. Végig csudálták az égő kemencéket, a sebesen dolgozó munkásokat, a sok becses gyárt agyagot, azután bementek a raktárba és órákon át elnézegették a szebbnél-szebb emlékeket, műtárgyakat, szobrokat. A gazdag *Puzdor* Gyula egyszer csak levett az egyik állványról egy gyönyörű szobrot. Az árát se kérdezte előre meg s *Petőfinek* nyújtotta, hogy fogadja el szeretete jeléül. A szegény diák, a kit akkor még *Petrovics* Sándornak hívtak, igen meglepődött:

— Köszönöm, Gyula, ezt a drága ajándékot, de hadd maradjon itt, nekem elég, hogy fölajánlottad.

Puzdor Gyula szemére szomorú fátyol borult. Busan hallgatott. Ez a fájdalmas némaság annyira meghatotta *Petőfit*, hogy újra megszólalt:

— Tudod, Gyula, ha te meg tölem fogadsz el valami emléktárgyat, akkor szívesen és hálással veszem jó szíved ajándékát.

— Sándor, én nagyon megörülök minden tárgynak, amit te adsz.

Erre megölelte egymást a két diák és a drága porcellán szobor *Petőfié* lett. Másnap lakására hívta *Puzdort* *Petőfit*. Az asztal fölőből előkotorászott valami kis papiros dobozt s csöndesen felnyitotta:

— Nézd Gyula barátom, ezek az én sok szenvedésem ércbeöntött emlékei. Ha szeretsz, emlékezzél meg rólam, ha ez a gomb a kezvedbe kerül.

És a dobozból több sárgaréz katonagomb közül kivett

egyét *Petőfi* barátjának adta. *Puzdor* Gyula nagy örömmel fogadta a kedves ajándékot s ő, a lelkes gazdag ifju nem is kaphatott volna értékesebb emléktárgyat *Petőfitől*. Oh, hányszor meg is ölelték egymást! Két-három hét múltán *Puzdor* gyönyörű arany szelencét készíttetett s rávésette ezt a dicsőséges nevet: *Petrovics* Sándor. Ebbe a szelencébe tette a gombot s mikor *Petőfi* meglátta a kincset érő dobozban az ő rézpitykéjét: meghatottan köszönte meg dús gazdag barátjának ezt a meleg gondolatot.

Aradi ügyvéd szerencséje.

(Amikor a pörvesztésből nagy haszon származik.)

Egy aradi ügyvéd története. Huszonöt esztendővel ezelőtt, miként illendő, biztosította magát. Életre-halálra. Egy amerikai biztosító magyarországi fiókjával csinálta meg a biztosítást — száz ezer koronára. Egyszer csak megjön a kötlevel New-Yorkból. Igen ám, de nem százezer koronáról, hanem huszezer dollárról. Az ügyvéd utamaszát és megállapítja, hogy huszezer dollár csak kilencvenkilencezerkétszáz korona. Természetesen, hogy protestál. A biztosítótársaság, még természetesebb, ragaszkodik a kötleveléhez. Az ügyvéd, a legtermészetesebb, megtagadja a dijnuytákt bevéltását. A biztosító, ősi praxisa szerint, pöröl.

Igy indult meg ez a pör is, mint annyi sok más biztosítási pör, s föl is került egészen a Kúriáig. Az ügyvéd — kitűnő jogász — hiába kardoskodott: a Kúria előtt elvesztette a pört. A legfelsőbb bíróság kimondotta, hogy be kell váltania a dijnuytákt. A biztosítás kötésekor ugyanis — az ítélet szerint — neki tudnia kellett, hogy az amerikai biztosító, amelynek dollárban van az alapítékje és a fedezete is — csak dollárban fizethet. Az ügyvéd ezzel pörvesztés lett, s a biztosító győzött. Szegény volt ez akkortájt, alapos szegény egy jogász számára. Szerencséire mégsem lett belőle nagy baj. Legfőkébb az ügyvédnek fájt egy kicsit a dolog — a pörvesztesség.

Most járt le a huszonöt esztendő. A biztosító fizetett is, a maga iga szerint: huszezer dollárt. Az ügyvéd már meg is kapta a pénzt. Ha akkor pörnyertes, kap helyette most százezer koronát ftezezer száz és egynehány lelt. Mégis jó volt elveszteni a pört.

— **Ullmann Adolf nem ismeri Stinest.** A Budapesten megjelenő „Pénzvilág” Stinnes budapesti utja alkalmával különszámot adott ki, amelyben Budapest vezető pénzügyi kapacitásai nyilatkoztak a német iparkirályról. A beérkezett válaszok közül báró Ullmann Adolfnak, a Hitelbank elnökének a válasza a legérdekesebb. Ullmann sajnálattal jelentette ki egy öt meginterjuvuló újságírónak, hogy Stinnesről semmi közelebbit nem közölhet, mert ő nem ismeri Stinest.

HIREK.

A görög keleti karácsony.

(Unnepi istentiszteletek az aradi templomokban.)

Ma este újból gyertyák gyulnak és csillogó karácsonyfák alatt családok gyűlnek össze: a görög hitfelekezeti keresztényeknek van ma a karácsony estéje. A két hét előtti karácsonyfákat ma viszik el a Három Királyok és ma új gyertyák és új karácsonyfák mellett ülik ugyanazt az ünnepet: a szeretet ünnepét. Krisztus születésének emlékünnep, a karácsony a legmagasabb keresztény örömmű. Ezen az egy napon a krisztusi szeretet melege tölt el minden lelket és a szeretetnek ez az érzése oly nagy, oly átfogó, általános és minden emberre kiterjed, mintha a Szeretet Istene köznéki jönne minden karácsony este és belőle áradna ez a tiszta, szent érzés.

A karácsonyi ünnepek alkalmával az összes görög keleti és görög katolikus templomokban ünnepi istentiszteleteket tartanak. Az aradi görög keleti román templomban megtartandó ünnepi istentiszteletek sorrendje a következő: Karácsony első napján, vasárnap reggel hat órakor mise, délelőtt 9 órakor nagymise, amelyen Papp I. János püspök mond ünnepi beszédet, délután 3 órakor vacsernye. Hétfőn reggel fél hét órakor mise, délelőtt fél tíz órakor nagymise a parochiális lelkészek részvételével. Az ünnepi beszédet Craciun Jenő plébános mondja. Újév napján (január 14) reggel hat órakor mise, délelőtt fél tíz órakor nagymise, amelyen Popovici Elek plébános mond beszédet. Mise után a házáért és a királyért szokásos Te Deumot tartanak. Vízkereszt napján délelőtt 9 órakor lesz a nagymise, amely után — kedvező idő esetén — impozáns körmenet indul a Marosra.

Az aradi görög katolikus templomban Strada Stroescu (Teleky utca) a következő ünnepi istentiszteleteket tartják meg: Karácsony első napján, vasárnap reggel fél hat órakor mise; fél tíz órakor ünnepi nagymise. Beszédet mond Popa József esperes; délután 3 órakor vacsernye. Hétfőn, karácsony másodnapján reggel hat órakor mise; délelőtt fél tíz órakor nagymise. Unnepi beszédet Frugina Sándor lyceumi tanár mond. Délután 3 órakor vacsernye. Újév napján vasárnap reggel hat órakor mise, délelőtt fél tíz órakor nagymise. Unnepi beszédet Popa József esperes mond.

A görög keleti szerb templomban karácsony első napján szentmise lesz délelőtt fél 10 órakor. Délután 4 órakor vacsernye van. Karácsony második napján utrenye reggel 6 órakor. Délután 4 órakor vacsernye.

Feloszlott határmegállapító bizottságok

(A magyar kincstár évi 400 milliót takarít meg.)

Budapest. Azok között a súlyos terhek között, amelyek a mai Magyarország vállára nehezednek, a legsúlyosabbak egyike a Comissions de Délimitation, vagyis a határmegállapító bizottságok fenntartása. A határmegállapító antantisztek havi tiszteletdíja a félmillió magyar korona körül mozog és még a soffőrök és tisztiszoigák havi illetménye is meghaladja a százezer koronát. A nagy költségekkel szemben a határkiigazítás egyáltalában nem váltotta be azokat a reményeket, amelyeket a Millerand-féle kísérővel alapján hozzáfűztek. A határbizottságok javaslatai nem lehetnek olyan fiorderejűek, hogy a békeszerződés alapjait megingassák. A Népszövetség közvetítő szerepe abban merült ki, hogy nagyobb határkiigazítási javaslat esetén megkérdezte az illető államot, hogy hajlandó-e önként a kérdés-

ses területet Magyarországnak visszaadni? Amire az illető állam kategorikus nemmel felelt. Ezzel a Népszövetség közvetítő szerepe kimerült.

A Határmegállapító Központ vezetője elmondotta, hogy a négy délimitációs bizottság közül az osztrák, a jugoszláv és a cseh néhány napja befejezte működését és már fel is oszlottak. Csúján az elnök maradt még itt. Egyedül a cseh-magyar határon van még fűgőben egy kérdés: a salgótarjáni bányatelephoz tartozó egyes rendkívül nagyértékű tárnák hovatartozásának kérdése csak most fog döntésre kerülni. A négy bizottság közül az előbbiekkel szemben a román komisszió még ma sem fejezte be működését. A bizottságok megszüntetésével a magyar kincstár évi négyszáz millió magyar koronát takaríthat meg.

— Lapunk legközelebbi száma a görög keleti karácsony-ünnepi munkaszünet miatt csütörtökön jelenik meg.

— Petőfi-ünnep Pozsonyban. A pozsonyi magyarok Petőfi százéves születésnapja alkalmával egyesületi helyiségükben ünnepélyeket tartottak. Az ünnepélyeken Petőfi költeményeit és dalait szavalták.

— Hogy fogynak az aradi lapok? Az egymásra torló ünnepok sorában kétségtelenül a legkellemesebb szórakozás az újságolvasás. Az újság az, amely ma a legolcsóbban mondja a legérdekesebbet. Nemes vetélkedésben buzgókodtak az utódállamok magyar sajtójának legjobb organumai, hogy karácsonyra és újévre munkatársaiknak és technikai felszerelésüknek legjára termelését bőcsássák a közönség elé. Kétségtelen, hogy ebben a vetélkedésben itt Aradon is résztvevett minden organum. Érdekesnek tartottuk végigjárni az aradi lapelárusító helyeket és érdeklődni az iránt, hogyan fogytak a lapok? Általánosságban meg lehet állapítani, hogy az Aradi Közlöny karácsonyi és újévi számai a megjelenésük után alig néhány órában már nem voltak kaphatók az elárusító bódékban. Jelentékenyen kisebb számban vásárolták az Aradi Hírlapot és a többi helyben megjelenő sajtótermékeket. Az Aradi Közlönynek és vásárlóinak, valamint előfizetőinek a viszonyára ez a tény élénk fényt vet. A közönségnek a szívéhez nőtt ez az újság, amely hosszú és tisztességes multjával mindig az ő érdekelért harcolt. Ugy a karácsonyi, mint az újévi szám sikere ott volt konstataható, amely a legmértvőbb hely: az árusítóknál. Erre nemcsak a lap szellemi készsége nyújtott alapot, hanem az a modern technikai felkészültség is, amivel rendelkezünk. Rotációsgepe Aradon egyedül csak az Aradi Közlönynek van és ez a csodagép percek alatt állít elő annyi ezer meg ezer lap példányt, amennyinek kinyomásához más lapoknak öt-hat órányi

munkaidőre van szükségük. Arról, hogy az utódállamok magyar sajtója milyen elismerő mondatokban adózott az Aradi Közlönynek, megemlékezni tiltja az újságírói önértet.

— Vallásos est az evangélikus templomban. E hó 7-én, vasárnap délután 5 órakor vallásos est lesz az evangélikus templomban, amelyen Fiedler Klára mond imát, Frnt Lajos esperes prédikál és Marossy Dezső énekel.

— A bálozó Budapest. A magyar fővárosban az idei farsangon több bál lesz, mint valaha. A karácsony előtti táncestélyek egész sorozata vezette be a Karnevált és lesz olyan nap is a farsangban, amikor egyszerre két-három nagy bál lesz és minden teremben táncra hív a zene. A hagyományos nagy bálakat mind megtartják. A Vigadó disztermét a farsang minden napjára lefoglalták már. Az összes klubok és négyletek rendeznek bálakat, illetve táncestélyeket. Az idei farsangban tehát békestandardra emelkednek a mulatóságok és az évek óta szünetelő nagy bálakat a régi fényvel és pompával tartják meg. Pedig a bálrendezés ma rengeteg pénzbe kerül. Egy a farsangban, a Vigadóban rendezendő nagyszabású bál költsége megközelíti a félmillió koronát. Ugy látzik azonban, hogy a bálrendezőket nem lehet elriasztani a nagy számlákkal, mert minden valamire való teremért ostromot indítottak.

— Elkészült utlevelek. Az aradi államrendőrség szerdán délelőtt a következők veletik át utleveleiket: Láng Ádám, Remenyik László, Werner Sándorné, Maxa Jánosné, Gelért Irén.

— Eltűnt vasutas. Kovács Pálné ma délelőtt megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy férje, aki nyugalmazott mozdonyvezető, hetekkel ezelőtt Clujra (Kolozsvárra) utazott, hogy egy itteni cég megbízásából gépeket vásároljon és azóta semmi hírt nem adott magáról. Kovács Pálné elutazása után negyednapra kellett volna visszaérkeznie Aradra. A kétségbeesett asszony már táviratilag érdeklődött Clujon, ahonnan azt a választ kapta, hogy Kovács Pál oda nem érkezett. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Jelmez-bál (Bolond-estély) január hó 20-án a Fehér Keresztben. Meghívók szétküldés alatt.

— A lengyelek haza akarják hozni Chopin hamvait. Lengyelországban mozgalom indult meg az iránt, hogy Chopinnek, a párisi Pere Lachaise temetőben nyugvó hamvait Varsóba szállítsák. A nagy zeneköltő szívét a költő halála után már Varsóba vitték és most a lengyelek azt akarják, hogy hamvai is honi földben nyugodjanak. A franciák azonban tiltakoznak ez ellen és azt mondják, hogy nekik éppen annyi joguk van Chopinhez, mint a lengyeleknek, mert az apja francia volt és életének javarészt Párisban töltötte. Chopin különben is bizonyos tekintetben lengyel földben nyugszik, mert amikor a forradalom miatt elhagyta hazáját, honfitársai honi földet telt hatalmas ezüst vázát ajándékoztak neki és sirbátétele után ezt a földet reászórták a koporsójára.

— Az udvarhölgy ékszereinek tolvajai. Nemrég hirt adtunk róla, hogy egy viareggioi szállóban ellopották Donna Franca Flóriónak, az olasz királynő egyik udvarhölgyének körülbelül négy millió líra értékű ékszereit. Olaszország legügyesebb rendőreit mozgósították a tettesek kézrekerítésére, de ez mindeddig nem sikerült. A nyomozás során azonban kétségtelenül megállapították, hogy a lopást két külföldi ember követte el, akik a szállóban laktak. Ezek egyike Wikworth dr. hollandi orvosnak írta be magát a szálló vendégkönyvébe, a másik pedig Walter József néven szerepelt és állítólag ő is hollandi, de a rendőrség valószínűnek tartja, hogy svájci származású. A rendőrség azt hiszi, hogy ezek csak álnevek, amelyek alatt hírhedt nemzetközi tolvajok rejtőznek.

— Kifosztott lakás. Kartecz Istvánné ma délelőtt feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy távolléte alatt lakásába behatoltak és a tettesek ötezer lei készpénzt vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Új könyv, mely még idáig ily részletesen nem jelent meg „Romania Mare“-ban. Marin Chiritescu, cluji gazdasági akad. tanár ur előadása után tartalmas értekezésben foglalkozik az „Agricoltura generala“ (Általános gazdaságtan) feladatával. A mely értelemmel és körültekintéssel megszerkesztett könyv, szerzőjének széleskörű tudásáról, írói készségéről tesz tanúságot. A könyvet Stefan Fábry Z. conditat ing. Cluj, Calea Motilor adja ki izléses és finom kiállításban. A könyv megjelenik május hónapban, ára 3000 lei. Előjegyzéseket elfogad február 1-ig Stefan Fábry Z. conditat ing. Nadlac (Jud. Arad.)

— Művészi levelezőlap-kiállítás a Bloch papirkereskedés összes kártyáiban vasárnap, hétfőn és kedden egész nap megtekinthető.

— Hölgyek figyelmébe: jelmezekhez parókat kölcsönöz Székely hölgyfodrász, Bohus-palota.

— A királyi fattya anyja, Miről híres Arad, Emelt On már tőkét? Nyugdíjas színészek karácsonya. Az újságíró-asztal mellől, „A Fáklya“ ötödik éve, Szenzációs hírek, stb. című érdekes cikket közöl az „Aradi Fáklya“ legújabb száma.

— Helyreigazítás. Tegnap számban téves információ alapján azt írtuk, hogy Hermann Rudolf ruhaheműje eltulajdonításért felesége ellen tett feljelentést. Hermann Rudolf azonban Kertészné, egy aradi éjjeli mulatóhely tulajdonosnőjét jelentette fel.

— Milliós selyemcsempészés. A Dimineata jelenti, hogy Biharpüspök-nél nagyarányú vámcsempészetet leplezték le. Az egyik vagonban, amelynek tartalmaként gépkatrész volt feltüntetve, a vámvizsgálat selyemszalagokat talált. A selyemárut, amelynek behozatala szigorúan tilos, lefoglalták. Az áru tulajdonosát, Mizei Géza cluji (kolozsvári) kereskedőt négy millió lei pénzbüntetésre ítélték.

— AMTE-ből január 13-án a Fehér Kereszt nagytermében.

— Titokzatos bűnügy Berlinben. Titokzatos bűnügy foglalkoztatja néhány nap óta a berlini rendőrséget. Egy munkás azzal a jelentéssel kereszte fel a rendőrséget, hogy a kora délelőtti órákban a város melletti erdőben három embert figyelt meg, akik egy férfi és egy női holttestet autóbá gyömöszöltek, hogy tovább szállítsák. Arra a kérdésre, hogy mit csinálnak, azt válaszolták, hogy egy szerelmes pár agyonlőtte magát és így akarja elkerülni, hogy kilétüket a rendőrség megtudja. A rejtelmes ügyben a rendőrség még nem tudott világosságot deríteni.

— Amikor a vívóbajnoknő férjhez megy. London. A Szent György-templom különös esküvőnek volt színhelye. Miss Millicent Hall esküdtött örök hűséget Mr. James Spongnak. A kisasszony, aki egy ügyvédnek a leánya, kitűnő vívó és Nagybritánia vívóbajnokságát „tartja.” A férje Spong ur egyáltalán nem ért ehhez a nemes sporthoz. Ez azonban nem akadályozta meg a Miss vívó tisztelőit abban, hogy meglepetésben ne részesítsék a bajnoknőt. Míg a pap az oltár előtt az egyházi szertartást végezte, az alatt vagy ötven vívó jelent meg a templom hajójában. Valamennyien dresszben, a kezükben kard vagy a tör. A férfiak csakhamar vívóállásba vágták magukat és annak rendje-módja szerint ösz-szemérték kardjaikat és töreiket. A kívül álló közönség észre vette a különös jelenetet. Nagy csoportokban nézték végig a nászvivást. Mialatt a bajnoknő határozott hangon kimondotta az Igent, az alatt a pengék csengtek és szikrákat hánytak. Amikor pedig az új pár kijött a templomból, a vívók ket-tős sorba állottak, fegyverüket magasra emelve egymáshoz érintették, úgy, hogy a pár kardsátor alatt vonult ki a templomból. A küszöbre érve a vezetőjük kiadta a parancsot: „Lábhöz!” Így feje-ződött be a vívóbajnoknő eskü-vője.

Tönkremegy a Burg.

(A lakók vandalizmusa.)

Bécs. Két év előtt az osztrák köztársasági kormány a császári Hofburgot saját kezelésbe vette át és a nagytermekből koncert-és tánctermeteket csinált, a kisebb helyiségeket pedig bérbeadta irodák és lakások számára. Két év óta a legkülönbözőbb vállalatok tanyáznak a bécsi Hofburgban. E két év alatt azonban a „partajok” nem viselkedtek vajmi rendesen. Ez kitűnik abból, hogy a Hofburg kezelőse most egy csomó lakót s irodát ki akar tenni, ezek ugyan is a legpéldátlanabb vandalizmus sal pusztították el a csodaszép be rendezéseket. Ferenc József lányának, Mária Valériának lakosz-tályában két év előtt az olasz ka-tonai misszió és egy varróműhely

nyert elhelyezést. Néhány hónap előtt úgy a misszió, mint a varróda eltávozott a Hofburgból és ek-kor az ellenőrző közegek rettenetes állapotban találták meg a szobákat. A nagyértékű és pótolhatatlan festett selyemtapéták olyan állapotban voltak, hogy egészen el kellett ezeket távolítani a falakról. Rongyokban lógtak le. Az ugyancsak császári birtokból származó remek íróasztalok és egyéb butorok teljesen össze voltak verve. A Hofburg kezelőse erre re-víziót tartott a többi bérbeadott helyiségekben is és mindenütt hasonló állapotokat tapasztalt. Vigyázatlanság folytán több helyütt már tűz is támadt és egész szobák pótolhatatlan berendezéseit elpusztította. Így megy veszendő-be lassanként a Habsburgok kin-cse...

oooooooooooooooo

EZ ARADI!

*

Nem trunk ujságot.

Tekintetes 'Aradi Közönségnek Helyben.

'Alólrólt tisztelettel értesíti tisz-telt Cimet, hogy három napig be-cses címére nem küldhetjük az 'Aradi Közlönyt, és hogy ebben a kitűnő helyzetben rövid két héten belül immár másodsor vagyunk. Először katolikus karácsonykor, másodsor gör. kel. karácsonykor pihentük ki magunkat három napig a szeretet ünnepeinek idilli nem al-vásában. Az ember hétköznapon mégis dolgozik, ünnepnap azon-ban nem ér rá, annyira el van fog-lalva azzal, hogy nem csinál sem-mit, 'A „dolce far niente” kitűnő pozíciójából szemlélve az esemé-nyeket, amelyekről nem kaptuk a táviratokat és a rendőri híreket, amelyek után nem kell kopóznunk, a megyei szenzációkat, amelyekről halvány ünnepi dunsztunk sincs: az az érzésünk, hogy mi vagyunk a világ urai és hogy hozzánk ké-pest Lloyd George, Bonar Law vagy Poincaré csak egy nőimí-tor. Ibsen mondta valahol, hogy írni annyi, mint itélőszéket tartani önmagunk felett. Szeretném meg-kérdezni az öreget, hogy mennyi, ha nem trunk? Már tudni illik, ha nem trunk azért, mivel ünnep van. Mert máskor azt is megírjuk, amit esetleg mások elhallgatnak.

Most mi is hallgatunk három napig, száraz ágon csüggedő ajak-kal! Illetve csüggedő ágon száraz torokkal. Ezen rendszerint ünne-papokon szoktunk segíteni. Meg-nedvesítjük! A közönség mégis tévedésben van, ha azt hiszi, hogy az újságírónak öröm pihenni. Eb-ben a mesterségben már benne van a munkaszeretet. Az első nap bírjuk csak még valahogy, a más-sodik nap már megkérdezzük a prefektusi titkárt, hogy mi újság és a harmadik nap megírjuk, ak-kor is, ha csak a negyedik napon lesz újság. Ugy vagyunk vala-hogy, hogy akkor is trunk, ha nem trunk! Most is arról írunk, hogy nem fogunk írni. Hát lehet ezt bírd? A t. közönség híve: (f. t.)

Az ujaradi Filemon és Baucis.

(Ötven év a tanítói pályán. — Az öreg Freund bácsi jubilál.)

Ujarad lakossága nagyban ké-szül egy érdemes házaspár arany-lakodalmának megünneplésére. Freund Adolf és neje szül. Böhm Borbála a jubiláns pár. Freund Adolf évekkel ezelőtt az ujaradi társadalmi életben vezető szere-pet játszott. Igazgató-tanító volt 34 évig és ez alatt sokak elismeré-sét vívta ki. Az 'Aradi Közlöny munkatársa meglátogatta a jubi-láns tanítót, aki a következőket mondotta el életéről:

— 1845-ben születtem Bonyhá-don, a középiskolai tanulmányo-kat Szabadkán végeztem. Azután Pestre kerültem, jogot akartam hallgatni, de miután nem állt ren-dekezésemre elegendő pénz, Arad-ra jöttem, elvégeztem az aradi ta-nítóképzőt és Pestre mentem ne-velőnek egy gazdag budapesti nagykereskedőhöz, Böhm Márkus-hoz, akinek Borbála nevű leányát tanítottam — három évig. Három év alatt a kereskedő leánya és én megszerettük egymást, megkértem a tanítványom kezét és az apa fe-lesegül is adta hozzám. Aztán U-jaradra költöztünk, ahol megalapi-tottam a „Freund Adolf-féle elemi fiu- és leányiskolát”. Harminc-négy évig állott fenn ez az isko-la, amelynek hat osztálya volt. Főlegesen róla sokat mondanom, hiszen a régi aradiak úgyis tud-ják, hogy milyen hire volt az isko-lámnak. 1913-ban nyugdíjaztattam magam és akkor a tiszteletemre fényes ünnepséget rendeztek a községbeliek.

— Végtelenül jól esik vissza-emlékezni arra a szép ünnepéyre, amelyen az összes iskolák igazga-tói és a szomszédos megyék tan-felügyelői is részt vettek. Az ün-nepi beszédet egykori tanítvá-nyom: Kehrer Károly volt aradi tanfelügyelő mondotta.

A visszaemlékezés láthatólag kellemesen hat az öreg urra, aki még ma is, 78 éves kora dacára fiatalos kedvvel vesződik a gyere-kek tanításával. Reszkető hangon tovább beszél és elmondja, hogy az 1878-as boszniai hadjáratot vé-gigküzdötte. Két medáliát is ka-pott. Elővett egy tokot, benne a két bronzérem. A régi világ, a fia-talság, mintha egy pillanatra be-lopóznék az öreg tanító szívébe: olyan lelkesedéssel beszél az élet-ről, a feleségéről és büszkén mondja:

— Nem dicsekvésképpen mon-dom, de a magyar nyelve! én hoz-tam be az ujaradi iskolákban. Hi-szen nálam is magyar nyelven folyt a tanítás és az iskolámból ma is élő, neves férfiak kerültek ki. Ha meglátnak az utcán, karon fognak és sétálnak az „öreg Freund bácsival.”

Kinyílik az ajtó, belép a fele-ség. Jókedvű, fürgé asszony. Csak a könnyeit törli és a holnapi nagy-napra gondol. Az öreg ur előhoz-

za azt a boldog, szép időt, ami-kor a felesége még csak „tanít-vány” volt. Freund Adolfné szül. Böhm Borbála, könnyes szemmel kacag a való histórián, megvere-geti az ura vállát és így szól:

— Akárcsak a regényekben, úgy történt a mi esetünk.

Most meg Freundné nyelve ol-dódik meg. Elmondja, hogy a to-rontálmegyei Csatádon született. Ugyanott, ahol Denau Miklós, a híres magyarszármazású német költő

A jubiláns házaspár élete cse-n des egyhangúságban telik. Gyer-mekük nincsen, de mert az assz-ony szereti a gyerekeket — fel-nevelnek egyet-kettőt, hogy az-után kirepüljenek az otthonból, ki, a nagyvilágba. A déli barangszo megkondul. Az ajtón belép két pu-fók flucska, kezét csókolnak a ne-velő-szülőknél és mintha tudomá-suk sem volna a holnapi nagy-napról, hancuroznak.

Távoznak a jubiláns-pártól. Az udvaron szembe jön tíz-tizenöt em-ber. Asszony, férfi vegyest. Gra-tulálni jöttek a mindenki által sze-retett házaspárnak.

Egy pillantás az ajtóban álló „Freund bácsira”. Könyezik. Meg-van hatva. Hja, ötven év! Arany-lakodalom. Mint a regényekben. Mint Filemon és Baucis.

A kalandornő regénye.

Budapest. Kalandos multu nőt tartóztatott le sorozatos lopások miatt a rendőrség. Udvardy Margit, aki évtizedekkel ezelőtt Né-metországban, majd Oroszország-ban mint ünnepelt szépség szere-pelt, a háború vége felé hazake-rült Budapestre és vagyonának utolsó roncsait is könnyelműen elpazarolva, ivásnak adta magát. Teljesen lerongyolódva visszatért szülőfalujába, Pásztóra és cseléd-könyvet váltott magának. — A könyvvel a hervadó szépségű, de még mindig jó megjelenésű nő szakácsnői állást vállalt egy gyár igazgatójánál és egy óvatlan pillan-ban összecsomagolta a lakás értékes szönyegeit s nyomtalanul eltűnt.

Az elmúlt esztendőben ez az eset körülbelül havonta megismét-lődött. A főkapitányság megkezd-te a nyomozást és megállapította, hogy a legutóbbi lopást: Háán Ró-bert részvénytársasági igazgató lakásán követte el, ahova új cse-lédkönyvvel szegődött be. Megál-lapította, hogy a tolvaj nőt eredetileg Kilhofer Margitnak hívják, 46 éves és Pásztón született. Miután a magyar fővárosban sehol-sem találták, a detektívek Pász-tóra is lementek, ahol az ottani katolikus lelkész elmondta a de-tektíveknek, hogy Kilhofer Margit az elmúlt esztendőben minnég-nyolc-tíz-szer váltott ki magának keresztnevet. A detektívek Pász-tón figyelőt állítottak fel, mert tud-ták, hogy a nőnek a legutóbbi lo-pás után ismét új cselédkönyvre lesz szüksége és jelentkezni fog keresztnevéért. Néhány nappal ez előtt tényleg jelentkezett a nap-nál, mire letartóztatták.

„Névtelen ember“ I. sorozat: „Milliók a holdban“, vasárnap és hétfőn II. sorozat: „Szahara császára“, kedden és szerdán az Apolloban

Aradi fiatalember tragédiája.

(Ifj. Zborovszky Pál meghalt.)

Az Aradi Közlöny megemlékezett ifjabb Zborovszky Pálnak, ennek a szerencsétlen aradi fiatalembernek a tragédiájáról, a mely Brasovban (Brassóban) történt. Ifjabb Zborovszky Pál, Zborovszky Pál ACSEV. főfelügyelő fia, ez előtt két héttel egy brasovi szállodai szobában mellbe lőtte magát. A fiatalember, amint megírtuk, szerelmi bánatában követte el tettét. Könyelmű társaságba került és udvarolt egy brasovi színésznőnek, akit el akart venni feleségül. A szülei természetesen tiltakoztak a kiskoru fiatalember házassága ellen. Valószínűleg ez keserítette el ifjabb Zborovszky Pált s ez adta kezébe a fegyvert. Ma távirat érkezett Brasovból a fiatalember szüleihez, amelyben arról értesítik, hogy ifjabb Zborovszky Pált nem lehetett megrienti az életnek és ma éjszaka két heti szenvedés után meghalt. A fiatal ember szülei még a mai napon Brasovba utaztak, hogy intézkedjenek tragikus sorsu gyermekük eltemetése iránt.

IFJU MŰVÉSZEK.

ADLER ESZTI.

Adler Eszti, az aradi közönség előtt már jól ismert fiatal ballerina, néhányszor táncolt műkedvelő előadásokon — olyan művészettel, hogy a publikum önkéntelenül is „kis művésznőnek“ becézte. Hiszen az bizonyos, hogy nem akar a nagy csillagok nyomdokába lépni; csak táncol. Táncol snanyoltáncot és lejt balletet. Ahogy jön. Spiccel: ami a fő. Kécses mozdulatai vannak. Hajlékony. Nem akar ballerina lenni, csak a tánchoz van hajlama és még jobban akar táncolni tudni.

— Tizenkétéves koromban kezdtem meg a tánc tanulást — mondotta Adler Eszti — Berkóné tanítványa voltam. Neki sokat köszönhetek és hálával is tartozom azért, amit tőle tanultam.

— Az elmúlt évben Brada Ede, a budapesti Operaház tagja tanított, buzdított és lelkesedést öntött belém. Szeretem a táncot, mint az életet! Tudom, hogy valami különleges zseni ugysem lehetek. Megelégszem azzal, hogy tánc tanárnő legyek. Néhány nap múlva Budapestre utazom. Ismét Brada Edétől veszek táncórákat, hogy megszerezsem a tánc tanárnői oklevelet és Aradon tánciskolát nyissak. Egyébként a balletet szeretem és különösen ebben az irányban képeztetem magamat tovább.

Amíg ezeket mondotta Adler Eszti, a legőszintébb lelkesedés vibrált a hangjában... Adler Eszti, a maga forró fiatalságával,

Két év múlva új világháború.

(Nyugat és Kelet háborúskodása. — Mit jósol egy parisi jósnő?)

Páris. A francia fővárosban jelenleg egy jósnő tartózkodik, aki az eljövendő esztendőkre halált és romlást, háborút és járványokat, földrengést és vízőzont jósol. A sötétben látó jósnő, Miss Mary E. Forbes az amerikai Bostonban született, életének javarészét azonban Indiában töltötte. Jósneve Sarai. Már 1912 Szilveszterén megjósolta, hogy hamarosan nagy háború lesz. Kiterjeszkedett akkor az eljövendő háború sok részletére és megemlékezett a békéről is, a melyet a háború folytatásának nevezett. Akkor azt is megjósolta, hogy a háborút és következményeit hatalmas földrengés követi, amely alaposan megváltoztatja a világ ábrázatát. Azóta tíz esztendő telt el. Sarai asszony jóslatait igazolták az események, csupán az nem következett be, hogy a világ elszűlved.

Most azután Párisban tartózkodik a modern Pythia. Jól nevelt jósnő, aki csak akkor beszél, ha kérdezik. Az 1912. évben rokonainál Bombayban volt. Egy éjszaka „világi hang“ költötte fel, amely azt parancsolta neki, jelentse az emberiségnek, amit a szellem mond. Sarai ceruzát és papírt vett elő és leírta, amit a hang diktált. Miután tíz éve elmúlt, hogy a szellem elhallgatott, most újból szólt hozzá és felhívta, hogy ismételje figyelmeztetését. Ezúttal is olyan természetűek a közlések, hogy az emberek (már a hiszékenyek) bizonyára nem fognak valótázni, mert nemcsak a márká, hanem az egész világ el fog pusztulni.

A jóslás szerint mindennek előtt ismét háború lesz. Az ellenségeskedések nyugat és kelet között fognak kitörni. Az egyik oldalon az izlam áll, a másikon oldalon az angol világirodalom esetleg Franciaországgal szövetségben. A kelet fog győzni, mert a nyugat érett a pusztulásra. Ez a nagy háború hamarosan, talán már két év múlva megkezdődik. Ezenkívül más megrázkódtatások is lesznek, a melyek a világ arculatát alaposan megváltoztatják. Nemcsak az emberiség vadul meg, hanem a tengerek is. A hullámok végigseprik

már is arra gondol, hogy tánciskolát nyit és tanítani fog. Kétségtelen, hogy még sok sikerben lesz része az ifjú művésznőnek.

egész Európát, kivéve Oroszországot és Franciaországot egyes részeit. Ott, ahol most a vidám emberiség valutázik és shimmyt táncol, a tengerek hullámai fognak táncolni és a szárazföldi javakból vízi javak lesznek.

A jóslás után leghelyesebb, ha néhány magas hegycsúcsot birtokunkba veszünk a rendelkezésünkre álló két esztendő alatt, amelyre versenyt emelkedünk a dollár kurzusával, hogy még idejében száraz helyet biztosítsunk magunknak.

Irodalom, művészet

A színház heti műsora. Vasárnap délután: Hollandi menyecske. Este hét és fél órákor Hazudik a muzikaszó. Bérletszünet. Este tíz és fél órákor Kékszakáll nyolcadik felesége. Hétfő d. u. 3 3/4 órákor Luxem brug grófja. 7 és fél órákor: Hazudik a muzikaszó. A. bérlet. Kedd: Hudák Julia táncművésznő fellépte és Rubicon francia vígjáték; Bérletszünet. Premier bérlet. Szerda: Hudák Julia táncművésznő fellépte. Bonvivan című operett. Bérletszünet. Premier bérlet. Csütörtök: Kékszakáll nyolcadik felesége. Poór Lily felléptével. B. bérlet. Péntek: Vasgyáros. Poór Lily felléptével. C. bérlet. Szombat: Morium. Poór Lily felléptével. A. bérlet. Vasárnap d. u. 3 és fél órákor: Szerlem vására. Poór Lily felléptével. Este 7 és fél órákor: Tüzek. Poór Lily felléptével. B. bérlet.

Szenzációs táncszámokat mutat be Balogh Böske és Selmeczy Mihály a Hazudik a muzikaszó c. operett előadásain. Az eddigi sorozatos előadásokat zsúfolt nézőtér nézte végig és az érdeklődés olyan nagy, hogy a színház igazgatósága vasárnap este és hétfőn este is műsort tartja a szép meséjű operettet.

Steinitzer és Török fényképészeti szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

Vasa Prihoda megérkezett Aradra. Vasa Prihoda ma este megérkezett Aradra. A művész Bucurestiből jött, aitol tudvalevőleg a királyi öfelsége előtt játszott és ezenkívül a Scala hangversenyiroda által rendezett négy koncertet tartott a bukaresti közönség lelkes és meleg ünneplése közepette. A holnapi, vasárnapi hangversenyre jegyek még korlátozott számban inkább olcsóbban kaphatók hét órákor Kulturpalota pénztáránál. A hangver-

seny pontosan kilenc órákor kezdődik.

Mérsékelt helyárok mellett kerülni vasárnap délután a Hollandi menyecske, melyben a vezető női szerepet Horváth Mici kreálja.

Ötletben, humorban bővelkedik a városi színház vasárnap esti sláger darabja: A kékszakáll nyolcadik felesége. A darab premiérje mindössze néhány nappal ezelőtt volt és a helyzetkomikumokban gazdag francia vígjáték zajos, nagyszerű sikert aratott. Esti fél tizenegy órási előadásban hozza vasárnap színpadra a társulat a darabot.

Klasszikus táncestély lesz kedden és szerdán este a városi színházban. A legnagyobb magyar táncművésznő: Hudák Julia lép fel, aki Európa összes nagyobb városában táncművészetével szenzációs sikereket aratott. A klasszikus muzsika legelvonatibb elgondolásai, művészi tökéletességgel adja vissza táncában Hudák Julia s az aradi fellépte szenzáció számba megy. Az érdeklődés a két előadás iránt oly nagy, hogy a színház bérletszünetben tartja meg mind a két előadást, amelyekre jegyek elővételben már kaphatók a színház pénztáránál.

Egy verseskönyvről. Szombati-Szabó Istvánnak, az ismert-névű lugosi poétának legújabb versei „Életem“ cím alatt jelentek meg. Szombati-Szabó István neve a beérkezett költők nevei közé sorakozik, akiről már eddig is több ízben megállapították, hogy tud, hogy érzi szíve és látó szemei vannak. Legújabb költeményeit a hangulatok színessége és melege, a kilátástalanság bánata, az önmagával való viaskodás jellemzik. Szavai tarka harmóniában sorakoznak egymás mellé, a rímekkel játszik. — két költeményét maga is rimjátéknak nevezi — s a kifejezések szép ségét gyakran mindennek elébe helyezi. Szereti a hasonlatokat, vannak költeményei, amelyeknek minden egymásután következő sora egy-egy újabb hasonlatkép és ezekkel fejezi ki mondanivalóit.

Irodalmi pályázat. A Temesvári Hírlap irodalmi pályázatot hirdet versre, amelynek díja 500 lei. A további pályaművek közlését 50 lejjel fizeti. Novellára, amely 200 nyomtatott sorig terjedhet, I. díj 500 lei, II-ik 300, III-ik 200 lei. További pályaművek közléseért 100 lejt fizet. Pályázat kisregényre, mintegy 2000 nyomtatott sor: díja 1000 lei. További pályaművek közlési díja 300 lei. A pályaművek géppel írandók és jelígyes levéllel láthatók el. Beküldési határidő január 30.

A Kölcsey-Egyesület vasárnapi negyedik irodalmi délutánjának műsora a következő: 1. A nagybeteg Európa, előadás az általános pénzügyi helyzetről. Tartja Zima Tibor, országgyűlési képviselő. 2. Kurucz János: „Ha még egyszer összejön-nénk“ műdal, Hildeck „Lenz“ műdal, dr. Bródy „Pacsirta“ műdal.

„Halálugrás“ látványos cirkusz dráma hihetetlen bravókkal vasárnap hétfőn és kedden az Urániában

Felülmulhatatlan

a legkittünbbs nyersanyagból készült és szavatoltan tiszt

SCHICHT-SZAPPAN

védjeggyel ellátott

Páldátlanul álló habzó és mosóképessége tökéletes lágyasággal párosul. Megtakarítja a fáradságos munkát és megóvjaa a drága fehérneműt. Mindennek dacára a legolcsóbb szappan, mert valamennyinél kiadósabb.

Csak a védjegyre ügyeljünk!
Ügynök Aradon: **BARTHES VIKTOR**, Str. Alexandri 3.

Eneki Bing János, zongorán kíséri dr. Szelle Károly.

* Herczeg Ferenc a telefonos kisasszonyokról. Budapest. A telefonos kisasszonyokról sokan mondtak már véleményt, kedvezőtlen és kevésbé hízelt. Egyike sem volt oly mérvadó, mint az, amelynek Herczeg Ferenc ad kifejezést egyfelvonásos szindarabjában. Ez a darab az Andrassy uti színházban fog színrekerülni, a főszerepben Paulay Erzével. Az a darab tartalma, hogy egy telefonos kisasszony elalszik és negyedórán át végigálmodja, mi mindent okozott a téves kapcsolásával.

Viharok a napban és a földön.

(A két vihar között összefüggés van.)

LONDON. Néhány nap óta irtózatatos viharok dühöngenek az Atlanti Óceánon. Tengerészeti szakértők megegyeznek abban, hogy ilyen vihart valóban „emberemlékezeti óta” nem észlelték. Ma még megközelítően sem lehet megállapítani, hány hajót merített el az orkán és hány emberélet pusztult el. Csak azt tudják, hogy számtalan hajó röptette szét szikratáviróján a kétségbeesést eláruló három betűt S. O. S. (Save Our Souls — mentsetek meg lelkeinket!) De hiába fogták fel ezeket a segítségkérő jeleket, egyik hajó sem tudott a másik segítségére sietni. A borzalmas vihar úgy labdázott a leghatalmasabb óceánjárókkal is, mintha apró papírszeletek lettek volna.

Ezzel az istenítélettel foglalkoztak a tudósok is és csakhamar megállapították, hogy a földünkön lejátszódó színjáték voltaképpen szoros összefüggésben van azzal, ami a napban történik. A napban hatalmas foltok vonulnak végig, amelyek oly óriásiak, hogy egynek-egynek a terjedelme négyszer-ötször akkora, mint a mi földünk. Némelyeket szabad szemmel is észre lehet venni. A tudósok véleménye szerint a napfoltok azt jelentik, hogy a napban elképzelhetetlenül szörnyűséges viharok vagy ciklonok dühöngnek. A napfoltokból kiáradó látványosságok, vagy a villamos kilövések keresztülhatolnak a téren és némelyik még a földig is elérkezik. A hatása itt abban jelentkezik, hogy aurórákat látunk vagy pedig magnetikus viharokat észlelünk. A táviratátvitel terén előforduló zavarok szintén ennek tudhatók be.

Mozi.

* A román karácsony ünnepe alatt úgy az Apollóban, mint az Urániában a mozielőadások délután három órakor kezdődnek.

* Az Uránia a román karácsony harmas ünnepén igazán értékes és művészi filmprodukciónal szolgál. Vasárnap, az első karácsonyi napon lesz a premiérje annak a nagyszabású cirkusz-filmnek, amely „Halálugrás” címmel megrázó tragédiát elevenít meg. A világhíres artista, aki élete kockáztatásával életmentővé lesz a örök nyomorékká válik, gyilkosság gyanújába keveredik. Halálra is ítélik, már-már a vesztőhelyre viszik az ártatlan nyomorékok, amikor az utolsó pillanatban kiderül az igazság s szegény, sokat szenvedett artista megszabadul. A filmtechnika csodás tradícióval, látványosan nagy szerű jeleneteivel teleaggatott pompás filmet vasárnap, hétfőn és kedden vetíti az Uránia. Szerdán ismét premiér lesz az Urániában: A kiátkozott, amelynek főszerepét a legkiválóbb magyar filmprimadonna: Loth Illa játssza. Három férfiú végzetes küzdelme egy imádott lányért, aki végül is áldozatává lesz az egyetlen férfinak, de a hercegasszony fia bosszút esküszik. A bosszuló Istent karja elé a kegyetlen gyilkost, de a hercegi fiú örök szerelemre lobban az ártatlan lány iránt s a fiatalok szerelme kiengeszteli az apák bűneit.

* Az Apollóban román karácsony vasárnapján és hétfőjén folytatódik a szenzációs film bemutatója: Voss Péter, a milliók tolvaja, aki szerelméért követi el a nagyarányú lopást, nagyszerű érzékel és ügyességgel kél harcra az öt üldöző detektívekkel, főképen Bobby Doddal, akinek szemfülességét kijátszva, hajón menekül. A folytatás Szahara császára nevet viseli s az kedden és szerdán kerül színre az Apollóban. Ezt a képet szemképráztató szorgalmasság jellemzi, egyik kaland kergeti a másikat, hallatlan érdekességével teljesen lekötö a néző figyelmét s az óriási film érdekfeszítő tartalmánál és humorosságánál fogva talán — ha lehetséges — még a Voss Péter-film felett is áll, úgy, hogy a Szahara császára előreláthatólag a közönség nagy tetszésével fog találkozni az Apollóban.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF
felel.

Cezurat: **Dr. ROMUL MAGER**.

Régi aradiak tréfái.

(Főispán és állatorvos löversenye.)

Bohus János világi nagybirtokos Aradmegye volt főispánja világi kastélya annak idején központja volt a megye előkelőségeinek. Itt jöttek össze őszkor a nagy agarász-versenyekhez, Arad és Csanádmegye nagybirtokosai, hogy eldönték, kinek lesz „billikomos agara”. Abban az időben az urak nem lölegyverekkel, hanem lóháton vadásztak és az agarász-versenyeknél díjakat tűztek ki, rendszerint egy értékes ezüst billikomot, amelyet a leggyorsabb, legügyesebb agárnak ítéltek oda, így lett azután ezekből „billikomos agár”, amely címre az agár gazdája ugyancsak büszke volt!

Egy ilyen agarászat alkalmával történt, hogy az uradalom állatorvosa Lindtner, aki szintén részt vett a vadászatban, az agarak nyomában elhagyta lovával főnökét, Bohus Jánost, aki e felett felháborodva összeszidta Lindtner és szemrehányásokkal illette, hogy ime milyen rossz gebét vétetett meg vele legutóbb is, amelyet a saját csekély értékű és tehetségű lovával is képes volt elhagyni. Lindtner nagyon érzékenyen bántotta az alaptalan szemrehányás és csak annyit válaszolt, hogy kitűnő ló az, amelyet a főispán ur lovagol és ő, Lindtner fogadást mer felajánlani, hogyha elcserélik a lovakat, hát ő a főispán lován elhagyja saját lovát.

Többen az urak közül föltanulni voltak e merész kihívásnak és Bohus kénytelen volt a fogadásba bele-menni. Rögtön megalakult a zsűri, kitűzték a versenypályát, elcserélték a lovakat és megkezdődött a verseny. Az állatorvos, aki kitűnő lovas volt, eleinte visszatartotta lovát, de közeledvén a cél felé, mind előbbre nyomult és midőn már a főispán sarkában volt ez e feletti felháborodásában kieresztette karikás agarász ostarát és azzal kezdte vagdálni a melléje került Lindtner, no de ez látva, hogy a dolognak fele sem tréfa, szintén kibontotta ostarát és viszonzta a csapásokat, a szemtanúk nagy gaudiuma mellett így érkeztek be a finish-hez. Midőn azután Lindtner kérdőre vonták, hogyan merte főnöke ellen ostarát

használni, azt állította, hogy csak a lovat akarta vágni, nehogy olyan nagy legyen közöttük a távkülömbőség! X.

Közzgazdaság.

Párisban 100 lei 8 frank.

Aradi valutaárak. (Január 6.)
Dollár 174, márka 0.0250, szokol 5.10, dinár 2, francia frank 12.50, magyar korona 0.0750, Kifizetések: Budapest 15, Bécs 400, Berlin 0.0220, Prága 5.20.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Január 6.) Kifizetések: Páris 12.45, London 825, Newyork 179, Milano 9.05, Zürich 34, Prága 5.23, Bécs 0.0025.50, Berlin 0.0217, Budapest 0.0740. Valuták: Márka 0.0240, léva 1.10, angol font 820, francia frank 12.50, svájci frank 32.50, lira 8.90, drachma 2.40, dinár 1.95, dollár 173.50, Napoleon 615, magyar korona 0.0725, szokol 5.20, lengyel marka 0.0128.

Zürichi devizaárak. (Január 6.) Berlin 0.0625, Newyork 528, London 2455, Páris 37.20, Milano 26.80, Prága 15.20, Budapest 0.2075, Belgrád 5.60, Varsó 0.03, Bécs 0.0075, bélyegzett 0.0076.

Farsangi árjegyzék!
!!!

„RENAISSANCE”

divatüzlet

Str. Bratianu 2. Minorita palota. Weitzer-u. 2.
100 cm. selyem crep marocain Mtr. Lei 235.—

100 cm. széles Crep de Chen minden színben Lei 450.—

100 cm. széles fehér selyem báli kelme Mtr. 120.—

100 cm. Francia marquizezett 78.—

Három méter gypaju intezeti szövet Lei 330.—

Jutta futószőnyeg Lei 75.—, 85.—

100 cm. széles cerna csipke-függöny 39.—

Előrehaladott téli idény miatt parkettek, flanelek, áron alul lesznek kiárusítva.

Vásznak, chiffonok, valódi angol női és férfi szövetek báli selymek, harisnyák legolcsóbb bevásárlási forrása. 1800—

Ugyanott. **Karpelesz, Zsigmond** angol uriszabósa.

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSABB ÉGŐ

A LEGGAZDASÁGOSABB ÉGŐ

TÖKÉLETES VILÁGÍTÁSI

Miért nem iszol Gottschlig-rumot? Kapható mindenütt.

Vételkényszer nélkül látogassa meg

„DAMA”

harisnya áruházat Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. szám és meggyőződhet feltűnő olcsó árairol.

Figyelem a címre! Megérkeztek a híres **Gritzner varrógépek** olcsók és jók, melyekért 8 évet jótállók. **Hammer Zsigmond** Bulev. Regela Ferdinand No. 2.

Egyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsíros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehelet finomságu harmattal volna bevonva. (Mitesszerek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb aroszépítő. — Készíti

Dr. Földes és Hehs Margitereme gyára Budapest. I. Berialan-utca 26. Arad—Uj-Micalaca. 12091

FOG

JEANETTE MOHR

viszsg. fogtechnikusnő.
Arad, Luther-tér 1.
Rendel 8-12, 2-7-ig.
Mindon csütörtökön szegényeknek ingyen foghuzás.

FOG

12041

CSAKY órás,

ékszerész és vésnök

elsőrangú, saját órás és vésnöki műterme Aradon, a városházával szembeni épületben, str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Pontosan szabályozott zsebórák, fali, inga, ébresztő- és irodai órák nagy raktára. — Arany, ezüst órák, vésnöki cikkek a legolcsóbb áron. Legmagasabb áron vesz aranyat és ezüstöt.

Jóforgalmu vegyeskereskedés

italméréssel, lakással,
Arad melléti nagykör-
ségben, más vállalatmiatt

eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

„VICTORIA“

vatta, kötszer, gummiárak és betegápolási cikkek gyára

FARMACON

(Yes-osztály)

HIETSCH ÉS TÁRSA

papír porkapsulagyár (Graffius) lerakata

DR. FÖLDES ÉS HEHS

piperecsappan (Margit-ereme) vegyeszeti gyára

GLOBUS

gyógyszerészeti fadobozgyár

GUTH ÉS FIA

gyógyszerészeti és bádobozgyár

ROHDE FRIGYES R.-T.

(vasaló-osztály.)

Arad és aradmegyei képviselők:

HEHS ÉS KLEIN

Arad, Standa Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8.

54

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg & Postfach 12251

Fr. H. Soltau, betegkezelés

gázt, ellenkező esetben az összes

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

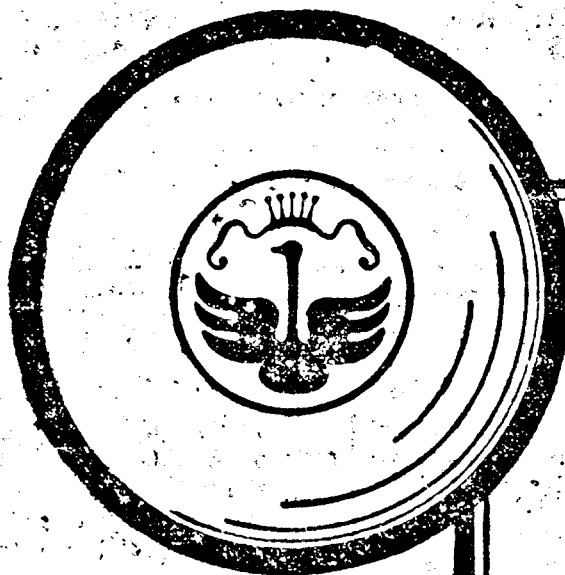
személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

személyt, a betegkezelésért

ELIDA

pipecsappan
azoknak, kik a
minőségre sokat
tartanak.

FÉRFI- FIU- ÉS GYERMEKRUHA TELEP.

Iskolaruhák, flu télikabátok, férfi-öltönyök, raglánok, télikabátok, szőr-
més bekecskek, bőrkabátok, esőköpenyek nagy választékban. 2445

Bel- és külföldi gyapjuszövetek. Külön mérték utáni osztály.

SZÁNTÓ ÉS KOMLÓS. Piata Avram Iancu (Sza-
badság-tér, Színház-épület.

"COLUMBIA"

FEHERNEMUGYAR RESZVENYTARSASAG
ORADEA-MARE

Sürgőnycim: Columbia.

Arad-ut 23-25. sz.

Gyártmányai: az összes férfi és női fehér-
neműek a legegyszerűbb commerce-árutól
a legfinomabb kivitelig.

Radio 2797

5336

Fornérgyár és Keményfatermelő Rés- vénytársaság bizományi raktára Arad

Piata Plevnei (Árpád-tér) 2. Legolcsóbb és legjobb fornérbeszerzési forrás.
Vásárol állandóan: Jávör, hárs, kőris, cseresznye, gyertyán és diófáronkókat.

A TEMESI AGRAR TAKARÉKPÉNZTAR RÉSZVENYTARSASÁG

Temesvár

keres levelezési osztálya részére
több évi gyakorlattal bíró

csoportvezetőket

és ügyes gép- és gyorsíró

6534

levelezőket.

Friss és kellemes ízű

Csukamájolaj

most érkezett, ára egy nagy üveg-
nek 30 Lei. 12081

Orvos urak figyelembe!

Neosalvarsan nagyobb mennyiségben

Scharlachserum

a Scharlach Serumwerke összes

készítményei. Kaphatók:

Hajós gyógytárban

Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

Szerszámok „Prompt”
Építkezési vasalások
Technikai áruk
Emelőgépek

12182

Állandó nagy raktár - mindennemű csavár
és szegescsáruban.

Oberník és Drucker

Timisoara (Temesvár), Jósefváros,
Str. I. C. Bratianu (Uri-utca 12. sz.

Fischer M és Társa

kenyérsütőde és
lisztnagykereskedés

ARAD, Bul. Regela Ferdinand (Boros
Beal-tér) 15.

Kismalomban örölt friss házi

k o r p a

Maximális áron kintő fehér- és
barna kenyér kapható.

Fehér kenyér klg. 5-50

Barna „ „ 3-50

A t. közönség szives pártfogását tisz-
telettel kérjük. 6214

12 drb. fénykép csak 10 Lei.

Utlevélre, mindenféle igazolványra alkalmas

a görög keleti karácso-
nyl ünnepek alatt Str.
Eminescu (Deák F-u.) 7.

„Modern Villanyfényképészet”-ben

az „Arad és Vidékével szemben.

Utleveleket 45 leiért

láttaozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet, főtér és
Weiss Dávid nagykereskedése Str. Máraşesti (Kossuth-utca.)

BANCA
UNGARO-ITALIANA
 MILANO MANZONI (ITALIA)
 VIA

6

(a Scala-színház
közvetlen közelében)

Sürgönyeim: **UNGITA-MILANO**

Alaptőke:
1,000.000 líra.

Szoros összeköttetésben a Banca Commerciale Italiana-val. A Budapesti Magyar-Olasz Bank affiliációja.

Alaptőke: 850,000.000 magyar korona;
 tartalékok 248,000.000 K.

Az összes bankszerű műveletek lebonyolítása.

Távirati kifizetések
 Európa minden országába

Folyószámlák
 lírában 4% kamatozással,
 folyószámlák
 magyar koronában 8% kamatozással.

Ajánljuk
 a külföld bármely
 nagyobb városában bevált-
 ható líra-csekkjeinket. — Csekkok, vál-
 tók, fakturák és egyéb kereskedelmi
 követelések inkasszója egész
 Olaszország területén
 belül.

73

Levelezőink
 Romániában

BUCUREȘTI: Banca Commerc.
 Italiana și Română
 ARAD: Aradi Központi tp.
 Temesi Agrár tp.
 aradi fiókja.
 ORADEA-MARE: Nagyvárad Agrár
 tp.
 TIMIȘOARA: Temesi Agrár tp.
 TÂRGUL-MUREȘ: Marosvásárhelyi
 Agrár tp.
 CLUJ: Közgazd. Bank.

Strada Heria 2. „Megbízás” vállalat Széchenyi-u. 2.

Mindenemű megbízást vállal:

vidéki és külföldi levélbani megbízásokat elintézt, eljár bank és biztosítási ügyekben, bevásárlás és egyéb ügyeknél segítőkész. Vállalja az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság, börttermelő és magánfelek terményeinek értékesítését, ingó és ingatlanok adás vételénél való közvetítést.

Képviseletek: Oradea-Mare (Nagyvárad), Timisoara (Temesvár), Budapest, Szeged, Debrecen, Subotica (Szabadka) és Novisad (Ujvidék). 62

**Garantált
 fajtisza**

**Erfurti főzelék
 és virágmagvak
 kaphatók**

Balázs Ödön
 magkereskedésében
 Oradea-Mare (Nagyvárad)
 Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 4.

Részletes árjegyzék
 kívánatra ingyen és
 bérmentve.

74

**Kétemeletes
 adómentes bérház**

a város központjában több útszettel és
 egy nagy bérház szép kerttel, lakással
 eladó. Bővebbet Kelet hírlapiroda.

Eladó

jutányos áron határszéli város
 központján egy üzleti ház mely
 áll: 6 vendégszoba berendezve,
 kávéház, étterem, hatszobából
 álló magánlakás, sör nagyraktár,
 bor és pálinka nagykereskedés,
 szódagyár, nagy gyümölcsös-
 kert, jégverem és istállóból.

Értekezni:

Lusztbáder Adolf

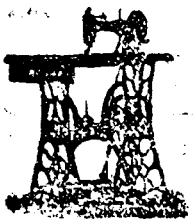
Ingatlan forgalmi iroda.

ARAD.

Str. Deslann (Révai-n) 2.

PFAFF

balkari cipész- és
 szima tűző, valamint
 családi 12915

**varró-
 gépek**

kizárólag:

Hammer Vilmosnál

P. Avram Iancu (Szabadság-t.) 5-6 kaphatók

Cukorkagylár keres

a gyártás összes ágazataiban
 — merkantil, supérieur, des-
 sertek, csokoládé árúk —

teljesen jártas

és gyakorlati rendelkező

mester t.

Részletes ajánlatokat eddi-
 gi működés megjelölésével 94

Révész Zsigmond ur Cluj
 (Kolozsvár) Erzsébet-ut 25. továbbit.

„FAVORIT”

Iparművészeti szalon

Strada Marasesti (Kossuth-ut) 64. szám.

Készít a legújabb nécel modellek után
 lámpaernyőket, tervez és összeállít meg-
 levő anyagból is modern kézimunkákat.
 Aranyterítők és csipkék aprítottásán szin-
 tén elvállalja. Régi lámpaernyőket újonnan
 átalakít. Figyelmes kiszolgálás! — Jutá-
 nyos árak! 13172

TALPAK,

BOROK, SZANDALOK nagyban elárulása.

Visszonteladóknek óriási árkedvezmény.

TAFROF SEBESTYEN-nél, viadéktól szemben

Eladó ki

Műmalom Arad közelében. Gőz-
 malom 3 község központján nagy
 fergalommal olesó áron. 400 holdas
 birtok 200 hold letarolható erdővel.
 Házak fűszerüzlettel italméréssel,
 piac tér mellett lévő üzlet hozzá-
 tartozó lakással, bér- és magán-
 házak 3—5 szobás lakásokkal.
 Eladó ingatlanok előjegyzése díjtalan.

Háasz iroda

Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. sz.

Jó és olcsó férfi,
 női és gyermek-

cipők raktáron kaphatók

CZERNOCZKI

cipőüzletében, strada Marasesti
 (Kossuth-u.) 3. 6257

PALYAZATI HIRDETMEY.

Pecica-Romana (Román-Pécska)
 község jegyzőségénél egy a jegyzői
 teendőkhöz jártas, román nyelvet ki-
 fogástalanul értő egyén azonnal al-
 kalmazást nyer. Javardalma havi 600
 lei fizetés és a magánmunkálatokból
 50%. Ajánlatok közigazgatási jegy-
 zőhöz címzendők. 95

Salon köszönet,

apritott tűzifát, fa-
 szenet és kokszt
 házhoz szállít: 13811

KNEFFEL szénüzlete

Bulv. Reg. Ferdinand (Boros B.-tér) 2.

Minden nő

használjon

SERAIL CREMET

ha azt akarja, hogy szép és üde arca
 legyen. Kapható nappali és éjjeli hasz-
 nálásra: 12171

a ROZSNYAI gyógytárban Arad.

Művészi levelezőlap

kiállítás a

BLOCH papirkereskedés
 összes kirakatában

vasárnap, hétfőn
 és kedden

egész nap megtekinthető.

103

**CREME DE GHETE
 FEDOL
 TERPENTINES ZÍPÖCRÉM
 MINDENÜTT KAPHATÓ.**

Mátyás József

éeg ARADI fiókja

Bul. Regele Ferdinand 21. I. Em. garantált
 urasági tavaszi

vetőbuzára

előjegyzéseket felvevő.

6539

**BÁLI
 meghívókat**

a legizlésesebben az

ARADI KÖZLÖNY

nyomdája készít.

Jelmez és estélyi ruhák a legizlésesebbben és jutányosan **TRÉBITS** **szalonban készülnek.**
Str. Alexandri (Salacz.-u.) 6.

A „Dácia” kávéházban mátol kezdve osténként **ANDREE A. JOZSEF v. színház**
karmester szalon zenekara **hangversenyez.**

Apró hirdetések.

Házasság.

HAZASSÁGKÖZVETITŐ kerestetik uriházhoz. Címüket „Keresek” jelige alatt adják le kiadóba. 86

EGYEDÜL ALLÓ középkori izr. kiskereskedő nőiúni óhajt. Csakis komoly és teljes című levelet kér. Diszkrét bizo-sítva. „Mercur” jeligés levelet a lap kiadójába kér. 76

Alkalmazás.

MINDENES FŐZŐNŐ azonnali belépésre kerestetik. Cím: Wallinger hirdetőjében. 13178

MINDENES főzőnőt, fejéshoz értőt keresek vidékre. Cím: Wallinger hirdetőjében. 13178

GYORS- ÉS GÉPIRÓ, nő, vagy férfi jó fizetéssel felvétetik Öry Zoltán, Strada Tribunal Dobra (Boczkó-utca) 8. 64

NÉGY középiskolát végzett tanuló-nak fizetéssel felvétetik. Pollák Vilmos, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 2. 13034

FIATAL nő férfi, ki az épületkeze-léséhez ért, állást keres Paulison, Rad-nán, vagy Lipován (Lippán.) Esetleg máshol is. Cím Petrovics Lipova (Lip-pa) 920. házszám. 69

FŐGÉPÉSZI állást keres gőzfűrészhöz, 38 éves, családos ember, ki eddig na-gyobb üzemmél alkalmazva volt. Bizo-nyítványokkal ellátva. Cím Est hírlap-iroda Targu-Mures (Marosvásárhely.) 79

ONÁLLÓAN főző minden felvétetik Bul. Dragalina (Apponyi-körút) 8. föld-szint 2. 93

HAZASPÁR kerestetik, a férfi inasnak, nő szakácsnőnek. Ajánlatok bizonyítvá-nyokkal Ortutay, Strada George Popa (Ferdinand-utca) 1. 97

EGY ügyes csomagoló jó fizetéssel azonnali belépésre felvétetik. Cím Fedol gyár Strada Dobra (Boczkó-utca) 5. 13034

Vétel és eladás.

PERZSA SZÖNYEGET, gyönyörű ezüst retikül, utazó táskák, kesztyűk, plead, férfi ing, kis leány ing, ágyterítők, függőnyök, majolika asztal, 39-es asztala stb. eladók. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 28. I. em., jobbra. 1000

SZÓDAVIZES ÜVEGET megvételre ke-resek. Cím a kiadóban. 48

ÁGYFEMÜ, fogasok és kofferok eladók. Cím kiadóban. 72

EBÉDLŐ berendezés eladó. Str. Consis-torului (Batthyány-utca) 21. Székelynél. 75

ELSŐRENDÜ BURGONYA és geszte-nye kapható Luttwak József cégnél. 98

HÁRMILYEN Ingóságot, butorokat ha el akar adni, ne prédálja el és ne vesződ-jék azoknak eladásával, hanem adja bi-zománynak, vagy bizza meg eladásával az „Uranus” kereskedelmi irodát főpos-tával szemben. Előzetes költség nincs. 12992

FRACK-ÖLTÖNY, teljesen új legzino-mabb minőségű, középtermetre eladó. Megtekinthető Schaffer és Cristea szabó cégnél. 71

AUTOQUMI Michelin. Stock, minden méretben, gyári áron Kovács Soma Társánál, Arad. 99

IRÓGÉPEK. Uránia, Torpedó, Comer-cial. Meteor készenleten Kovács Soma Társánál, Arad. 100

EREDETI magánjáró cséplőkészlet 8 HP. Umrath, 10 légkörös Hofherr csép-lővel, Kovács Soma Társánál, Arad. 101

BUTOR, tufhalmozott raktár miatt, ebédlő és hálószobák olcsó áron kapha-tók Wigenfeld, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

NYERSBORKÖVET vezeteli min-den mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

SZAZ FINOM levélpapír, 100 selyempa-pírral bélelt borítékkal Len 45.— Knie-szer papírkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

ELADÓ alig használt modern, világos hálószoba berendezés, Piața Avram Ian-cu 16. földszint 8. 92

MINDENKI TUDJA, hogy a karácsonyi ajándékok legalkalmasabb beszerzési forrása az Ortutay-palotában levő Szép-művészeti Szalon. Régi és modern fest-mények, szőnyegek és műtárgyak állan-dó kiállítása. 11911

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izso könyv kereskedése. 13629

MINDENNEMÜ ÉKSZERT, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artis-tique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

FESTMÉNYEK (ujak, kiváló művészek-től) érkeztek Kerpel műkereskedésbe. Ugyanott 100.000 kötetes kölcsönkönyv-tár. 12871

EGY spitzbiber bunda, ezüst retikül, perzsa, szimlra szőnyegek és minden-féle berendezési tárgyak eladók „Co-missio” bizományi üzlet Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. az udvarban balra. 5914

A KARÁCSONYI VÁSÁRRA VALÓ TE-KINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festmé-nyeket, műtárgyakat, régi üveg és por-celán tárgyakat, japán vázákat. Vidéki megítvása kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 12907

NYOLC DARAB 200 literes boros hordó eladó Strada Mana de Aur (Aranykéz-utca) 4. üzlet. 48

Ingatlan.

MALOMVEVŐK FIGYELMEBE! Három járatu gőzmalom, három község központ-ján más vállalat miatt eladó. Kabát Testvérek Ternova-Kurtaker. 51

MAGANHÁZ gazdálkodásra alkalmas 2 szoba, konyha, mosókonyha, villanyvi-lágítás, elfoglalható lakással eladó. Str. Mijlocul (Közép-utca) 30. 13033

BÉRBE KERESTETIK Aradhoz közel 20—30 holdas tanya 3—5 évre. Ajánla-tokat a kiadóba kérünk. 53

ELADÓ bérházak, magánházak, kávé-ház, vendéglő, ház pékséggel 40.000 lelei átvethető. Lukácsnál, Strada Corneli Po-pescu 20. 70

HÁZAT üzlettel, italméréssel, esetleg anélkül, forgalmasabb helyen, jobb kar-ban levőt, lehetőleg sarkon, sürgősen megvételre keres. Cím a kiadóban. 77

FÖTÉRTŐL pár percnél távoliságra föld szintes ház 4 szobás, fürdőszobás lakás-sal. — Magánházak 3—5 szobás laká-sokkal, modern bérházak 3—5 szobás lakásokkal eladók. Haasz-iroda Str. Ro-mánulul (Zrínyi-utca) 6. 13511

Üzletek.

FOGORVOSI MŰTEREM kitűnően jó, védelmező, teljes felszereléssel, családi okok miatt eladó. Ajánlatok küldhetők a kiadóba. 84

PINCHELYISÉG bodegának, vagy más üzletnek eladó. Cím Háber, Strada Uni-rei (Fábián Gábor-utca) 4—5. sz. 13172

ÜZLETEKNEK való helyiségek lakással és üzleti átványok eladók. „Uranus” iroda főpostával szemben. 12992

Különféle.

VARRÓGÉPEKET, kerékpárokat, gra-mofont, legjobban javit Schwarcz mű-szerész, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12811

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elajátítható varró- és szá-bászati tanfolyam van Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. emelet ud-vari feljárt. 12971

ERDELY NAGYOBB VÁROSÁBAN jól bevezetett női divat szalonhoz társ-nak keresek egy olyan női francia mun-kaerőt, kinek e téren nagy tudása és magas ízlése van. E feltételekhez szí-goruan ragaszkodom és csakis mint ilyen jelentkező hölgy levelére reflektá-lok. Cím a kiadóban. 78

Aradi Hitelbank és Takarékpénztár RT.

Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. 13649

Elfogad betéteket magas kamatozással. Arany és ékszertárgyakra zálogkölcsönt nyújt.

Szorgalmas, józan gépész, tanult lakatos compound-kondenzatio géphez állandó állásba kerestetik. Megfelelő havifizetés mellett lakás, világítás és fűtés biztosítatik. — Ajánlatok fizetési követeléseket tartalmazva irányozandók a

Samuel Karres & Söhne

bőr- és géphajtószilgyárhoz, Medgyes. 80

Ha olcsón és jó akar vásárolni,

ugy okvetlen keresse fel a Str. Metlanu (Fáray-utca) a kis Matzky cukrászdával szemben levő új linoleum üzletet, ahol nagy választékban kaphatók gyermekkosci, nyerges, aszjártó és kárpitos vásznak, továbbá: kókusz futó és lábtörők,

LINOLEUM

ebédlő és fűtőszőnyegek, viaszkos asztalterítők, gummi- és játékbabák, kaucuk- és celuloid áruk, tornacipők stb. dolgok a legpontosabb kiszolgálás mel-le. — Szíves pártfogást kér: **Kramer Béla.**

Németh Sándor és Társa saját gyártmányu osokoládé, bonbon és dessert áru gyári lerakatát tekintse meg ARAD, báró Bohus-palota, Apollo mozi mellett.

Legmodernebb gépekkel

PASTEURIZÁLT SÖR

eltartható garáttáltan hónapokig anélkül, hogy zavarossá válna vagy megromlana. Minden gyártmányt felülmuló minőségben egyedül:

Oppenheimer Rezső sör-főraktárában Arad, str. Eminescu No. 8 kapható.